

ЗАКОН

О АУТОРСКОМ И СРОДНИМ ПРАВИМА

I. ПРЕДМЕТ ЗАКОНА

Члан 1.

Овим законом уређују се права аутора књижевних, научних, стручних и уметничких дела (у даљем тексту: ауторско право), право интерпретатора, право првог издавача слободног дела, права произвођача фонограма, видеограма, емисија, база података и право издавача штампаних издања као права сродна ауторском праву (у даљем тексту: сродна права), начин остваривања ауторског и сродних права и судска заштита тих права.

II. АУТОРСКО ПРАВО

1. Ауторско дело

Члан 2.

Ауторско дело је оригинална духовна творевина аутора, изражена у одређеној форми, без обзира на његову уметничку, научну или другу вредност, његову намену, величину, садржину и начин испољавања, као и допуштеност јавног саопштавања његове садржине.

Ауторским делом сматрају се, нарочито:

- 1) писана дела (књиге, брошуре, чланци, преводи, рачунарски програми у било којем облику њиховог изражавања, укључујући и припремни материјал за њихову израду и др.);
- 2) говорна дела (предавања, говори, беседе и др.);
- 3) драмска, драмско-музичка, кореографска и пантомимска дела, као и дела која потичу из фолклора;
- 4) музичка дела, са речима или без речи;
- 5) филмска дела (кинематографска и телевизијска дела);
- 6) дела ликовне уметности (слике, цртежи, скице, графике, скулптуре и др.);
- 7) дела архитектуре, примењене уметности и индустријског обликовања;
- 8) картографска дела (географске и топографске карте);
- 9) планови, скице, макете и фотографије;
- 10) позоришна режија.

Члан 3.

Незавршено ауторско дело, делови ауторског дела, као и наслов ауторског дела сматрају се ауторским делом ако испуњавају услове из члана 2. став 1. овог закона.

Независно од одредбе става 1. овог члана заштита за ауторско дело обухвата и наслов тог дела.

Члан 4.

Прераде ауторских дела сматрају се ауторским делом ако испуњавају услове из члана 2. став 1. овог закона.

Дело прераде је дело у коме су препознатљиви карактеристични елементи прерађеног (изворног) дела (музичке обраде, аранжмани, адаптације и друго).

Заштита ауторског дела из става 1. овог члана ни на који начин не ограничава права аутора изворног дела.

Члан 5.

Ауторским делом сматра се и збирка, која с обзиром на избор и распоред саставних делова, испуњава услове из члана 2. став 1. овог закона (енциклопедија, зборник, антологија, изабрана дела, музичка збирка, збирка фотографија, графичка мапа, изложба и сл.).

Ауторским делом се сматра и збирка народних књижевних и уметничких творевина, као и збирка докумената, судских одлука и сличне грађе, која с обзиром на избор и распоред саставних делова испуњава услове из члана 2. став 1. овог закона.

Збирком се сматра и база података, без обзира да ли је у машински читљивој или другој форми, која с обзиром на избор и распоред саставних делова, испуњава услове из члана 2. став 1. овог закона.

Заштита збирке ни на који начин не ограничава права аутора дела која су саставни део збирке.

Члан 6.

Ауторскоправном заштитом нису обухваћене опште идеје, поступци, методе рада, или математички концепти као такви, као и начела, принципи и упутства који су садржани у ауторском делу.

Не сматрају се ауторским делом:

- 1) закони, подзаконски акти и други прописи;
- 2) службени материјали државних органа и органа који обављају јавну функцију;
- 3) службени преводи прописа и службених материјала државних органа и органа који обављају јавну функцију;
- 4) поднесци и други акти у управном или судском поступку.

Члан 7.

Ауторско дело је објављено кад је, на било који начин и било где у свету, први пут саопштено јавности од стране аутора, односно лица које је он овластио.

Ауторско дело је саопштено јавности ако је учињено доступним већем броју лица која нису међусобно повезана родбинским или другим личним везама.

Ауторско дело је издато кад су примерци дела пуштени у промет од стране аутора, односно лица које је он овластио, у броју који, имајући у виду врсту и природу дела, може да задовољи потребе јавности.

Дело ликовне уметности се сматра издатим и онда кад је оригинални примерак, или најмање једна копија дела учињена трајно приступачном јавности од стране аутора, односно лица са његовом дозволом.

2. Настанак права

Члан 8.

Аутор ужива морална и имовинска права у погледу свог ауторског дела од тренутка настанка ауторског дела.

3. Субјекат ауторског права

Члан 9.

Аутор је физичко лице које је створило ауторско дело (у даљем тексту: дело).

Аутором се сматра лице чије су име, псеудоним или знак назначени на примерцима дела или наведени приликом објављивања дела, док се не докаже друкчије. Изузетно, правно или физичко лице чији назив, односно име је на уобичајен начин назначено на филмском делу сматра се произвођачем тог дела, док се не докаже друкчије.

Аутор дела је носилац ауторског права.

Поред аутора носилац ауторског права може бити и лице које није аутор, а које је у складу са овим законом стекло ауторско право.

Члан 10.

Коаутор је физичко лице које је заједничким стваралачким радом са другим лицем створило дело.

Коаутори су носиоци заједничког ауторског права на коауторском делу, ако овим законом или уговором којим се уређују њихови међусобни односи није друкчије предвиђено.

За остваривање ауторског права и преношење тог права неопходна је сагласност свих коаутора. Коаутор не сме ускратити своју сагласност противно начелу савесности и поштења, нити чинити било шта што шкоди или би могло шкодити интересима осталих коаутора.

Сваки коаутор је овлашћен да подноси тужбе за заштиту ауторског права на коауторском делу, с тим да може да поставља тужбене захтеве само у своје име и за свој рачун.

Ако се нису друкчије споразумели коаутори деле економску корист од искоришћавања коауторског дела сразмерно стварном доприносу, који је сваки дао у стварању дела.

Члан 11.

Коауторима филмског дела се сматрају писац сценарија, режисер и главни сниматељ.

Ако је музика битан елеменат филмског дела (музички филм) и компонована је за то дело, онда је и композитор коаутор филмског дела.

Ако се ради о цртаном, односно анимираном филму или су цртеж или анимација битни елементи филмског дела, онда је и главни аниматор коаутор филмског дела.

Члан 12.

Ако два или више аутора споје своја дела ради заједничког искоришћавања, сваки од аутора задржава ауторско право на свом делу.

Односи између аутора спојених дела се утврђују уговором.

Члан 13.

Ауторско право на ауторском делу чији аутор није познат (анонимно дело или дело под псеудонимом) остварује:

- 1) за издато дело - издавач;
- 2) за објављено али неиздато дело - лице које је дело објавило.

Ако се докаже да лица из става 1. овог члана нису стекла од аутора или његовог правног следбеника право на издавање, односно објављивање дела, одредбе става 1. овог члана не примењују се.

Кад се утврди идентитет аутора дела из става 1. овог члана, престају права издавача, односно лица које је дело објавило.

4. Садржина ауторског права

4.1. Морална права аутора

4.1.1. Право патернитета

Члан 14.

Аутор има искључиво право да му се призна ауторство на његовом делу.

4.1.2. Право на назначење имена

Члан 15.

Аутор има искључиво право да његово име, псеудоним или знак буду назначени на сваком примерку дела, односно наведени приликом сваког јавног саопштавања дела, изузев ако је то, с обзиром на конкретни облик јавног саопштавања дела, технички немогуће или нецелисходно.

4.1.3. Право објављивања

Члан 16.

Аутор има искључиво право да објави своје дело и да одреди начин на који ће се оно објавити.

До објављивања дела само аутор има искључиво право да јавно даје обавештења о садржини дела или да описује своје дело.

4.1.4. Право на заштиту интегритета дела

Члан 17.

Аутор има искључиво право да штити интегритет свог дела, и то нарочито:

- 1) да се супротставља изменама свог дела од стране неовлашћених лица;

2) да се супротставља јавном саопштавању свог дела у измењеној или непотпуној форми, водећи рачуна о конкретном техничком облику саопштавања дела и доброј пословној пракси;

3) да даје дозволу за прераду свог дела.

4.1.5. Право на супротстављање недостојном искоришћавању дела

Члан 18.

Аутор има искључиво право да се супротставља искоришћавању свог дела на начин који угрожава или може угрозити његову част или углед.

4.2. Имовинска права аутора

Члан 19.

Аутор има право на економско искоришћавање свог дела, као и дела које је настало прерадом његовог дела.

За свако искоришћавање ауторског дела од стране другог лица аутору припада накнада ако овим законом или уговором није друкчије одређено.

4.2.1. Право на бележење или умножавање

Члан 20.

Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи бележење или умножавање свог дела у целости или делимично на било који телесни или бестелесни, трајни или привремени, посредни или непосредни начин.

Умножавањем дела архитектуре сматра се поред чињења из става 1. овог члана и грађење објекта према плану, односно пројекту.

Умножавање дела постоји независно од броја примерака дела, технике којом су умножени и трајности примерака.

Ако је ауторско дело рачунарски програм, умножавањем се сматра и смештање целог или дела програма у меморију рачунара, односно пуштање програма у рад на рачунару.

4.2.2. Право стављања примерака дела у промет

Члан 21.

Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи стављање у промет примерака свог дела.

Стављање примерака дела у промет обухвата и:

- 1) нуђење примерака дела ради стављања у промет;
- 2) складиштење примерака дела ради стављања у промет;
- 3) увоз примерака дела.

Право аутора на стављање примерака дела у промет не делује према оном власнику примерка дела који је тај примерак легално прибавио у Републици Србији од аутора или од ауторовог правног следбеника (исцрпљење права). Власник може слободно отуђити примерак дела који је легално прибавио од аутора или ауторовог правног следбеника.

4.2.3. Право давања примерака дела у закуп

Члан 22.

Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи давање примерака свог дела у закуп. Давање у закуп, у смислу овог закона, је давање примерка дела другоме на ограничено време уз непосредну или посредну имовинску корист.

Ако аутор уступи произвођачу фонограма, односно видеограма своје право из става 1. овог члана он задржава право на правичну накнаду од давања у закуп примерака ауторског дела (дела забележеног на видео касети, аудио касети, компакт диску и сл.).

Аутор се не може одрећи права на накнаду из става 2. овог члана.

Члан 23.

Аутор нема искључиво право из члана 22. став 1. овог закона ако је реч о:

- 1) грађевински реализованом делу архитектуре;
- 2) делу примењене уметности, реализованом у виду индустријског или занатског производа;
- 3) делу које је настало или је умножено ради давања у закуп као искључивог облика искоришћавања дела, уговореног између аутора и власника примерка дела.

4.2.4. Право давања примерака рачунарског програма на послугу

Члан 24.

Аутор рачунарског програма има искључиво право да другоме забрани или дозволи давање на послугу примерака свог дела. Давање на послугу, у смислу овог закона, је давање примерака дела другоме од стране институција доступних јавности, без непосредне или посредне имовинске користи.

4.2.5. Право извођења

Члан 25.

Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи извођење свога дела.

Извођењем, у смислу става 1. овог члана, сматра се јавно саопштавање несценских дела (говор, музика) уживо пред публиком.

4.2.6. Право представљања

Члан 26.

Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи представљање свога дела.

Представљањем, у смислу става 1. овог члана, сматра се јавно саопштавање сценских дела (драмско, драмско-музичко, кореографско, пантомимско дело) уживо пред публиком.

4.2.7. Право преношења извођења или представљања

Члан 27.

Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи преношење извођења или представљања свог дела.

Преношењем извођења или представљања, у смислу става 1. овог члана, сматра се истовремено јавно саопштавање дела, које се изводи или представља публици која се налази изван простора у коме се дело изводи или представља уживо, уз помоћ техничких уређаја као што су звучник, односно екран и звучник.

4.2.8. Право емитовања

Члан 28.

Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи емитовање свога дела.

Емитовањем, у смислу става 1. овог члана, сматра се јавно саопштавање дела жичним или бежичним преносом радијских или телевизијских програмских сигнала намењених за јавни пријем (радио-дифузија и кабловска дифузија).

Бежично емитовање и жично емитовање су одвојене радње искоришћавања дела и предмет су два посебна ауторскоправна овлашћења, осим:

1) ако је жична реемисија дела које се бежично емитује технички неопходан услов за пријем емисије;

2) ако се жичном реемисијом дела које се бежично емитује сигналом снабдева мање од сто пријемника, на некомерцијалној основи.

Посебна радња емитовања, у смислу става 2. овог члана, постоји и кад се под контролом субјекта који врши емитовање (у даљем тексту: организација за радиодифузију), и на његову одговорност, програмски сигнали који су намењени за јавни пријем шаљу у непрекинутом комуникационом ланцу ка сателиту и назад на земљу.

Ако су програмски сигнали кодирани, емитовање преко сателита постоји под условом да су средства за декодирање сигнала доступна јавности преко организације за радиодифузију из става 4. овог члана или преко трећег лица које има овлашћење организације за радиодифузију.

4.2.9. Право реемитовања

Члан 29.

Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи да се ауторско дело које је емитовано радиодифузијом истовремено у неизмењеном облику и у целости саопшти јавности:

1) када саопштавање јавности обавља друга организација за радиодифузију, а не она која је ауторско дело изворно емитовала;

2) када се саопштавање јавности обавља кабловским или микроталасним системом или када се дело изворно емитује из друге државе (кабловско реемитовање).

У случају кабловског реемитовања ауторских дела, право аутора остварује се само преко организације за колективно остваривање ауторског и сродних права.

Одредба става 2. овог члана не примењује се у случају кабловског реемитовања ако се ради о властитим емисијама организација за радиодифузију, независно од тога да ли су то изворна права радиодифузних организација или права која су на њих пренели други носиоци права.

4.2.10. Право на јавно саопштавање, укључујући интерактивно чињење дела доступним јавности

Члан 30.

Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи јавно саопштавање дела, укључујући чињење дела доступним јавности жичним или бежичним путем на начин који омогућује појединцу индивидуални приступ делу са места и у време које он одабере.

4.2.11. Право на прилагођавање, аранжирање и другу измену дела

Члан 31.

Аутор има искључиво право да другоме дозволи или забрани прилагођавање, аранжирање и друге измене дела.

4.2.12. Право јавног саопштавања дела које се емитује

Члан 32.

Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи да његово дело које се емитује, односно реемитује истовремено јавно саопштава публици на јавним местима као што су возила јавног саобраћаја, ресторани, чекаонице и сл. путем техничких уређаја као што су радио апарат или телевизор.

4.2.13. Право јавног саопштавања дела са носача звука или слике

Члан 33.

Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи да његово дело које је забележено на носачу звука, односно носачу слике (компакт диск, аудио касета, видео касета, филмска трака, оптички диск, дијапозитив) јавно саопштава уз помоћ техничких уређаја за репродуковање звука, односно слике.

4.3. Права аутора према власнику примерка ауторског дела

4.3.1. Право на приступ примерку дела

Члан 34.

Аутор има право да од власника примерка његовог дела тражи да му омогући приступ том примерку, ако је то неопходно ради умножавања дела, и ако се тиме битно не угрожавају оправдани интереси власника, односно лица које држи тај примерак дела.

Власник дела, односно лице које држи примерак дела из става 1. овог члана није дужно да аутору преда примерак дела.

4.3.2. Право слеђења

Члан 35.

Ако власник оригиналног примерка дела ликовне уметности, или оригиналног рукописа књижевног, научног или музичког дела прода тај примерак, односно рукопис другоме, аутор дела има право да о томе буде обавештен и да потражује накнаду у износу од 3% од продајне цене.

Аутор се не може одрећи права из става 1. овог члана нити може њиме располагати.

Право из става 1. овог члана се наслеђује.

Право из става 1. овог члана не постоји за дела из области архитектуре и филмских дела, као и за дела чији је оригинални примерак, односно рукопис предмет продаје између физичких лица која иступају у личном својству.

Члан 36.

За обавезе из члана 35. овог закона солидарно одговарају продавац и галериста или организатор јавне продаје оригиналног примерка дела, односно рукописа.

Обавеза обавештавања из члана 35. став 1. овог закона доспева у року од 15 дана по извршеној продаји, и обухвата следеће информације: износ продајне цене, име и адресу продавца и купца. Обавеза плаћања накнаде доспева у року од 30 дана по извршеној продаји, с тим да се износ накнаде израчунава у односу на продајну цену без пореза.

Ако постоји основана сумња у исправност и потпуност обавештења из става 2. овог члана аутор има право да тражи на увид одговарајућу документацију галеристе или организатора јавне продаје. Ако се утврди да обавештење садржи нетачне или непотпуне податке, трошкове у вези са остварењем увида у документацију сноси галериста или организатор јавне продаје.

4.3.3. Право забране излагања оригиналног примерка дела ликовне уметности

Члан 37.

Власник оригиналног примерка дела сликарства, скулптуре и фотографије има право да тај примерак излаже, без обзира на то да ли је дело објављено, осим ако је аутор, приликом отуђења тог оригиналног примерка, то изричито и у писаној форми забранио.

Аутор не може забранити излагање оригиналног примерка дела који припада музеју, галерији или другој сличној јавној институцији.

4.3.4. Прече право аутора на прераду примерка дела архитектуре

Члан 38.

Ако власник грађевине као материјализованог примерка дела архитектуре има намеру да врши одређене измене на грађевини обавезан је да прераду дела прво понуди аутору ако је доступан. Аутор је дужан да се о понуди власника грађевине изјасни у року од 30 дана од дана пријема понуде.

Аутор архитектонског дела не може да се противи изменама свог дела ако је потреба за изменама дела произашла из околности, као што су сигурносни или технички разлози.

Ако се измене на грађевини врше према делу прераде које није сачинио аутор, морају се поштовати морална права аутора.

4.4. Право аутора на посебну накнаду

Члан 39.

Аутори дела за која се, с обзиром на њихову природу, може очекивати да ће бити умножавана за личне некомерцијалне потребе на носаче звука, слике и текста (књижевна, музичка, филмска и др.) имају право на посебну накнаду од увоза, односно продаје техничких уређаја и празних носача звука, слике и текста за које се оправдано може претпоставити да ће бити коришћени за такво умножавање.

Накнаду из става 1. овог члана плаћају произвођачи уређаја за тонско и визуелно снимање, произвођачи уређаја за фотокопирање или других уређаја са сличном техником умножавања, произвођачи празних носача звука, слике и текста, и солидарно са њима увозници уређаја за тонско и визуелно снимање, уређаја за фотокопирање или других уређаја са сличном техником умножавања и празних носача звука, слике и текста, осим ако се ради о увозу малих количина намењених за приватно и некомерцијално коришћење, као део личног пртљага.

Ако се уређаји и предмети из става 1. овог члана не производе у Републици Србији, накнаду плаћа увозник.

Обавеза плаћања накнаде из става 1. овог члана настаје:

- 1) при првој продаји у Републици Србији или увозу у Републику Србију, нових уређаја за тонско и визуелно снимање;
- 2) при првој продаји у Републици Србији или увозу у Републику Србију, празних носача звука, слике и текста;
- 3) при првој продаји у Републици Србији или увозу у Републику Србију, нових уређаја за фотокопирање или других уређаја са сличном техником умножавања.

У случају умножавања ауторских дела фотокопирањем или сличном техником, поред права на накнаду из става 1. овог члана аутор има право и на накнаду од правног или физичког лица које пружа услуге фотокопирања уз накнаду.

Лица из става 2. овог члана не плаћају накнаду за:

- 1) техничке уређаје и празне носаче звука, слике и текста ако су они намењени извозу;
- 2) техничке уређаје који се уобичајено не користе за умножавање ауторских дела за личне, некомерцијалне потребе (на пример, студијска опрема и уређаји, диктафони и сл.);
- 3) празне носаче звука, слике и текста применљиве искључиво уз техничке уређаје из става 6. тачка 2. овог члана.

Лица из ст. 2. и 5. овог члана дужна су, на захтев организације за колективно остваривање ауторског и сродних права, да доставе информације о типу и броју продатих, односно увезених уређаја или носача звука, слике и

текста, као и информације о броју учињених фотокопија, као основ за израчунавање накнаде. Информације добијене на овај начин, организација може користити само за обрачунавање накнаде и не сме их користити у друге сврхе.

Накнаде из ст. 1. и 5. овог члана су правичне накнаде при чијем одређивању се узима у обзир вероватна штета која аутору настаје када се његово дело без његовог одобрења умножава за личне некомерцијалне потребе, примена техничких мера заштите као и друге околности које могу утицати на правилно одмеравање износа посебне накнаде.

Аутори могу остварити своје право на накнаду из ст. 1. и 5. овог члана само преко организације за колективно остваривање ауторског и сродних права.

На предлог органа државне управе надлежног за послове интелектуалне својине (у даљем тексту: надлежни орган), уз претходно прибављено мишљење органа државне управе надлежног за развој информационог друштва, Влада утврђује листу техничких уређаја и предмета за које постоји обавеза плаћања посебне накнада према условима из ст. 1. до 9. овог члана.

4.5. Право аутора на накнаду за давање на послугу

Члан 40.

У случају давања на послугу примерака ауторских дела, изузев рачунарских програма, од стране лица чија је то привредна делатност, аутор има право на накнаду од тих лица.

Одредба става 1. овог члана не примењује се приликом давања на послугу:

- 1) библиотечког материјала у јавним библиотекама;
- 2) грађевина;
- 3) примерака дела примењених уметности, односно индустријског дизајна.

Право из става 1. овог члана може се остварити само преко организације за колективно остваривање ауторског и сродних права.

5. Ограничења ауторског права

5.1. Заједничка одредба

Члан 41.

У случајевима искоришћавања ауторског дела на основу одредаба овог закона о ограничењу ауторског права, морају се навести име аутора дела и извор из кога је дело преузето (издавач дела, година и место издања, часопис, новина, телевизијска или радио станица где је дело, односно одломак дела изворно објављен или непосредно преузет и сл.).

У сваком конкретном случају, обим ограничења искључивих права не сме бити у супротности са нормалним искоришћавањем дела нити сме неразумно вређати легитимне интересе аутора.

5.2. Суспензија искључивих права и права на накнаду

Члан 42.

Без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде објављено ауторско дело може се умножавати и јавно саопштавати ради спровођења поступка пред судским или другим државним органима.

Члан 43.

У оквиру извештавања јавности путем штампе, радија и телевизије о текућим догађајима, дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде умножавање примерака дела, као и вршење свих других облика јавног саопштавања дела, под следећим условима:

- 1) да је дело објављено;
- 2) да се дело појављује као саставни део текућег догађаја о коме се јавност извештава;
- 3) да се умножавање примерака дела, као и други облици јавног саопштавања дела врше само у оном обиму који одговара сврси и начину извештавања о текућем догађају.

Ако су предмет извештавања говор, односно беседа или друго дело исте природе, дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде дело у целини умножити и јавно саопштити.

Члан 44.

Дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде умножавање кратких одломака објављених дела за некомерцијалне сврхе наставе, испита или научног истраживања.

Члан 45.

Дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде умножавање дела од стране јавних библиотека, образовних установа, музеја и архива, само за сопствене архивске и некомерцијалне сврхе.

Члан 46.

Дозвољено је физичком лицу да без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде умножава примерке објављеног дела за личне некомерцијалне потребе, чиме није искључена примена члана 208. став 1. тач. 4. и 5. овог закона.

Умножени примерци дела из става 1. овог члана не смеју се стављати у промет нити користити за било који други облик јавног саопштавања дела.

Одредба става 1. овог члана не односи се на:

- 1) снимање извођења, представљања и приказивања дела;
- 2) тродимензионалну реализацију планова за дела ликовне уметности;
- 3) грађевинску реализацију дела архитектуре;
- 4) прављење нове грађевине по узору на постојећу грађевину која је ауторско дело;
- 5) рачунарске програме.

Обештећење због коришћења дела на начин предвиђен ст. 1. и 2. овог члана, аутори имају на основу одредаба члана 39. овог закона.

Члан 47.

Ако је ауторско дело рачунарски програм, дозвољено је лицу које је на законит начин прибавило примерак рачунарског програма да, ради сопственог уобичајеног наменског коришћења програма, без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде:

- 1) смешта програм у меморију рачунара и пушта програм у рад;
- 2) отклања грешке у програму, као и да врши друге неопходне измене у њему које су у складу са његовом сврхом, ако уговором није друкчије одређено;
- 3) начини један резервни примерак програма на трајном телесном носачу;
- 4) изврши декомпилацију програма искључиво ради прибављања неопходних података за постизање интероперабилности тог програма са другим, независно створеним програмом или одређеном рачунарском опремом, под условом да тај податак није био на други начин доступан и да је декомпилација ограничена само на онај део програма који је неопходан за постизање интероперабилности.

Податак добијен радњом из става 1. тачка 4. овог члана не сме се саопштавати другима или користити за друге сврхе, посебно за стварање или пласман другог рачунарског програма којим би се повредило ауторско право на првом.

Радњу из става 1. тачка 4. овог члана може извршити непосредно лице које је на законит начин прибавило примерак рачунарског програма или друго стручно лице које ради по његовом налогу.

Члан 48.

Дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде привремено умножавање ауторског дела, под следећим условима:

- 1) умножавање је пролазно или случајно;
- 2) умножавање чини саставни и битни део технолошког процеса;
- 3) сврха умножавања је да омогући пренос података у рачунарској мрежи између два или више лица преко посредника, или да омогући законито коришћење ауторског дела и
- 4) умножавање нема засебан економски значај.

Члан 49.

Дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде умножавање, као и други облици јавног саопштавања кратких одломака ауторског дела (право цитирања), под следећим условима:

- 1) да је дело објављено;
- 2) да се поменути делови, без измена, интегришу у друго дело ако је то неопходно ради илустрације, потврде или референце, уз јасну назнаку да је реч о цитату;

3) да се на погодном месту наведе ко је аутор цитираног дела, који је наслов цитираног дела, када је и где је цитирано дело објављено, односно издато.

Члан 50.

Организацији за радиодифузију која има дозволу за емитовање дела, дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде да сними сопственим средствима то дело на носач звука или носач слике, односно носач звука и слике ради емитовања у сопственој емисији.

Снимак дела из става 1. овог члана мора бити избрисан најдоцније у року од 90 дана по емитовању дела.

Снимак дела из става 1. овог члана може бити сачуван у званичној јавној архиви ако има документарну вредност.

Дело снимљено у складу са одредбом става 1. овог члана не сме се поново емитовати без дозволе аутора.

Члан 51.

Дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде дводимензионално умножавање, стављање у промет тако умножених примерака, као и други облици јавног саопштавања дела која се трајно налазе изложена на улицама, трговима и другим отвореним јавним местима.

Члан 52.

За потребе израде каталога јавних изложби или јавних продаја дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде одговарајуће умножавање изложених дела и стављање у промет тако умножених примерака.

Члан 53.

У продавницама, на сајмовима и другим местима где се демонстрира рад уређаја за снимање, репродуковање и пренос звука и слике, дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде умножавање дела на носач звука и слике, јавно саопштавање дела са тог носача, као и јавно саопштавање дела које се емитује, али само у мери у којој је то неопходно за демонстрирање рада уређаја.

Снимци који се начине на основу одредбе става 1. овог члана морају се без одлагања брисати.

Члан 54.

За потребе особа са инвалидитетом, дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде, умножавање и стављање у промет ауторског дела, ако то дело не постоји у траженом облику, ако је његова употреба у директној вези са инвалидитетом тих особа и у обиму који захтева одређена врста инвалидитета и ако то умножавање и стављање у промет није учињено ради остваривања посредне или непосредне имовинске користи.

5.3. Законска лиценца

Члан 55.

Без дозволе аутора, а уз обавезу плаћања ауторске накнаде, дозвољено је у државним органима, образовним институцијама и јавним библиотекама

умножавање, за потребе nastave или научног истраживања, на папиру или сличном носачу одломака из публикација путем фотокопирања или било којег облика фотографске или сличне технике која даје сличне резултате.

Одредба става 1. овог члана не односи се на нотни запис музике.

Члан 56.

Без дозволе аутора, а уз обавезу плаћања ауторске накнаде, дозвољено је у средствима јавног обавештавања умножавање, стављање у промет примерака, као и други облици јавног саопштавања чланака који су објављени у другим средствима јавног обавештавања, под условом да се ти чланци односе на текућа економска, политичка или верска питања, а да аутор то није изричито забранио.

Обавеза плаћања накнаде не постоји ако се на начин из става 1. овог члана у виду прегледа више различитих коментара или чланака искоришћавају само кратки одломци из коментара или чланака.

Члан 57.

Без дозволе аутора, а уз обавезу плаћања ауторске накнаде, дозвољено је тродимензионално умножавање дела која су трајно изложена на улицама, трговима и другим отвореним јавним местима, као и стављање у промет тих примерака, осим ако се:

- 1) примерак дела скулптуре добија отиском из оригиналног калупа из којег је добијен и примерак који је трајно изложен на отвореном јавном месту или из калупа који је начињен отискивањем са примерка дела скулптуре;
- 2) прави нова грађевина по узору на постојећу грађевину;
- 3) производ обликује према делу примењене уметности.

6. Пренос ауторског права

6.1. Пренос наслеђивањем

Члан 58.

Наследници аутора могу вршити овлашћења која се тичу моралних права аутора, осим права на објављивање необјављеног дела ако је аутор то забранио и права на измену дела.

Заштиту моралних права аутора која се тичу патернитета, интегритета дела и забране недостојног искоришћавања дела могу, осим наследника, вршити и удружења аутора, као и институције из области културе, науке и уметности.

Члан 59.

Имовинска права аутора се наслеђују.

6.2. Пренос на основу уговора

6.2.1. Морална права аутора

Члан 60.

Морална права аутора не могу се преносити уговором.

6.2.2. Имовинска права аутора

Члан 61.

Аутор, односно његов правни следбеник може уступити поједина или сва имовинска права на своме делу другом лицу.

Члан 62.

Уступање имовинских права може бити искључиво или неискључиво.

У случају искључивог уступања имовинских права, једино је стицалац права овлашћен да на начин прописан уговором искоришћава ауторско дело, као и да уз посебну дозволу аутора, односно његовог правног следбеника уступа другима то право. Право које стицалац права уступа другима је неискључиво право, ако уговором није друкчије одређено.

У случају неискључивог уступања имовинских права, стицалац права није овлашћен да забрани другоме да искоришћава ауторско дело, нити је овлашћен да уступа другоме своје право.

Ако у уговору није назначено да се ради о искључивом или неискључивом уступању сматра се да се ради о неискључивом уступању имовинских права.

Члан 63.

Уступање имовинских права може бити предметно, просторно и временски ограничено.

У случају предметног ограничења стицалац права је овлашћен да врши једну или више одређених радњи искоришћавања ауторског дела.

У случају просторног ограничења стицалац права је овлашћен да искоришћава ауторско дело на одређеној територији која је ужа од оне на којој ауторско право постоји.

У случају временског ограничења стицалац права је овлашћен да искоришћава ауторско дело у одређеном времену које је краће од трајања ауторског права за то дело.

Члан 64.

Лице које је уступањем стекло имовинско право од аутора или његовог наследника може то своје право у целини пренети на другог уз дозволу аутора, односно ауторовог наследника.

Дозвола аутора, односно ауторовог наследника није потребна у случају преноса привредног друштва које је носилац имовинског права.

Члан 65.

Пренос својине на оригиналном примерку ауторског дела не подразумева стицање ауторских права на делу.

Члан 66.

Уступање имовинских права за дело које још није створено дозвољено је под условом да се одреде врста будућег дела и радње искоришћавања дела.

Уступање имовинских права за сва будућа дела једног аутора, као и за још непознате облике искоришћавања дела је ништаво.

6.2.3. Ауторски уговор

Члан 67.

Ауторским уговором се ауторска права уступају или у целини преносе.

На ауторски уговор примењују се одредбе закона којима се уређују облигациони односи, ако одредбама овог закона није друкчије одређено.

Ауторски уговори се закључују у писаној форми, ако овим законом није друкчије одређено.

Члан 68.

У сумњи о садржини и обиму права које се уступа, односно преноси ауторским уговором сматра се да је уступљено, односно пренесено мање права.

Дозвола за објављивање дела, за бележење дела на носач звука или слике и дозвола за емитовање дела морају бити изричито уговорене, ако одредбама овог закона није друкчије одређено.

Уступање, односно пренос одређеног права на искоришћавање дела не подразумева и уступање, односно пренос права на ауторску накнаду у случајевима искоришћавања ауторског дела по основу законске лиценце.

Уступање, односно пренос одређеног права на искоришћавање дела подразумева и давање дозволе за оне измене на делу које су технички неминовне или уобичајене за тај начин искоришћавања дела.

Члан 69.

Ауторски уговор садржи: имена уговорних страна, наслов, односно идентификацију ауторског дела, права која су предмет уступања, односно преноса, висину, начин и рокове плаћања ауторске накнаде ако је уговорена, као и садржинска, просторна и временска ограничења ако постоје.

Члан 70.

Ако се коришћењем ауторског дела оствари добит која је у очигледној несразмери са уговореном ауторском накнадом, аутор, односно његов наследник има право да тражи измену ауторског уговора ради отклањања те несразмере.

Ако ауторска накнада није уговорена, а приход остварен коришћењем ауторског дела премашује трошкове његовог коришћења у мери која омогућује плаћање ауторске накнаде, аутор, односно његов наследник, има право да тражи измену ауторског уговора ради уговарања накнаде.

Право из ст. 1. и 2. овог члана застарева у року од две године од дана сазнања за постојање несразмере, односно за приход остварен коришћењем ауторског дела, а најдуже у року од шест година од краја године у којој је несразмера наступила, односно у којој је приход остварен.

Аутор, односно његов наследник не може се унапред одрећи свог права из ст. 1. и 2. овог члана.

Ради остваривања права из ст. 1. и 2. овог члана, корисник ауторског дела је дужан да аутору, односно његовом наследнику пружи веродостојне податке о економским ефектима коришћења ауторског дела у року од месец дана од дана упућивања захтева.

Члан 71.

Аутор, односно његов наследник може ускратити дозволу коју је дао, односно повући уступљено имовинско право ако стицалац дозволе, односно права не остварује право које је прибавио, или га остварује у обиму мањем од уговореног, чиме угрожава интересе аутора, односно његовог наследника.

Аутор, односно његов наследник не може ускратити дозволу коју је дао, односно повући уступљено имовинско право ако је неостваривање или недовољно остваривање права од стране стицаоца настало због разлога за које је одговоран аутор, односно његов наследник.

Аутор, односно његов наследник не може остваривати право из става 1. овог члана пре истека рока од две године од закључења ауторског уговора, или предаје примерка дела стицаоцу права ако је та предаја уследила после закључења уговора.

Ако се ради о прилогу (чланак, илустрација и сл.) који је намењен за објављивање, односно издавање у новинама или часопису рок из става 3. овог члана износи шест месеци.

Аутор, односно његов наследник дужан је да пре него што ускрати дозволу, односно повуче право, обавести о томе стицаоца дозволе, односно права, и остави му примерен рок да отпочне са остваривањем права које је прибавио, односно да врши право у обиму који је прибавио.

Аутор, односно његов наследник не може се унапред одрећи свог права из става 1. овог члана.

Члан 72.

Аутор може ускратити дозволу коју је дао, односно повући уступљено имовинско право ако сматра да би искоришћавање његовог дела могло да нанесе штету његовом стваралачком или личном угледу, и то из разлога који су настали после закључења ауторског уговора, а за које не одговара стицалац права.

Аутор има обавезу да стицаоцу права накнади насталу стварну штету.

Изјава о ускраћењу дозволе, односно права из става 1. овог члана производи дејство од дана кад аутор положи обезбеђење за накнаду штете из става 2. овог члана.

Стицалац права дужан је да на захтев аутора, у року од 90 дана од пријема изјаве о ускраћењу дозволе, односно права из става 1. овог члана, саопшти аутору износ трошкова које је имао у вези са припремом за искоришћавање ауторског дела до дана пријема обавештења о ускраћењу дозволе, односно права. Ако стицалац права не изврши своју обавезу из овог става, изјава о ускраћењу дозволе, односно права производи дејство истеком рока из овог става.

Аутор се не може унапред одрећи свог права из става 1. овог члана.

6.2.3.1. Издавачки уговор

Члан 73.

Издавачким уговором аутор, односно други носилац ауторског права уступа, односно преноси на издавача право на умножавање ауторског дела штампањем, и на стављање у промет тако умножених примерака дела, а издавач се обавезује да дело умножи и стави примерке у промет, као и да за то

плати накнаду, ако је уговорена, аутору, односно другом носиоцу ауторског права.

Ако ауторско дело из става 1. овог члана није објављено, ауторским уговором издавачу се даје дозвола за објављивање дела.

Издавачким уговором аутор, односно други носилац ауторског права може издавачу уступити, односно пренети право на превођење свог дела, као и овлашћење на умножавање и стављање у промет преведеног дела.

Члан 74.

Издавачки уговор чији је предмет издавање чланака, цртежа и других ауторских прилога у новинама и периодичној штампи не мора бити закључен у писаној форми.

Члан 75.

Уступање права на основу издавачког уговора је искључиво, ако није друкчије уговорено.

Одредба става 1. овог члана не односи се на издавање чланака, цртежа и других ауторских прилога у новинама и периодичној штампи.

Члан 76.

Издавачки уговор, поред елемената из члана 73. овог закона, садржи и следеће:

1) рок у коме је аутор, односно други носилац ауторског права дужан да издавачу преда уредан рукопис или други оригинални примерак дела, како би издавачу омогућио умножавање дела. Ако није друкчије уговорено, тај рок износи годину дана од дана закључења уговора;

2) рок у коме је издавач дужан да отпочне са пуштањем примерака дела у промет. Ако није друкчије уговорено тај рок износи годину дана од дана пријема уредног рукописа или другог оригиналног примерка дела;

3) број издања који је издавач овлашћен да изда. Ако није друкчије уговорено издавач има право само на једно издање дела;

4) висину тиража једног издања. Ако висина тиража није уговорена, а из пословних обичаја или других околности очигледно не произилази друкчије, тираж износи 500 примерака;

5) рок у коме издавач, по исцрпљењу тиража претходног издања, мора отпочети са пуштањем у промет примерака наредног издања, ако је оно уговорено. Ако није друкчије уговорено тај рок износи годину дана од дана кад је аутор то захтевао;

6) изглед и техничку опрему примерака дела.

У случају повреде уговорне обавезе из става 1. тач. 1, 2. и 5. овог члана, друга уговорна страна има право на раскид уговора и на накнаду штете због неизвршења уговора.

Члан 77.

Обавеза је издавача:

1) да се стара о промету примерака дела, и да о томе повремено обавештава аутора, односно другог носиоца ауторског права, на његов захтев;

2) да аутору, односно другом носиоцу ауторског права, на његов захтев, у одговарајућој фази техничког процеса умножавања дела омогући коректуру;

3) да приликом припреме сваког наредног издања дела омогући аутору да унесе одговарајуће измене, под условом да то не мења карактер дела и да, имајући у виду целину издавачког уговора, не представља несразмерно велику обавезу за издавача.

Члан 78.

Рукопис или други оригинални примерак ауторског дела који је предат издавачу не постаје својина издавача, осим чланака, цртежа и других прилога у новинама и периодичној штампи, или ако је уговором друкчије одређено.

Члан 79.

Ако једини постојећи примерак ауторског дела пропадне услед више силе после његове предаје издавачу ради издавања, аутор, односно други носилац ауторског права има право на правичну накнаду која би му припала да је дело било објављено.

Члан 80.

Издавач који је прибавио право да изда дело у форми књиге има током периода од три године од дана закључења издавачког уговора прече право прибављања права на умножавање дела и стављање у промет примерка тог дела у форми електронског записа.

Прече право из става 1. овог члана престаје ако издавач у року од 30 дана од дана учињене понуде у писаној форми не прихвати понуду аутора, односно другог носиоца ауторског права.

Члан 81.

Ако издавач намерава да непродате примерке дела прода као стару хартију, дужан је да претходно понуди аутору, односно његовом наследнику ако је доступан да те примерке откупи, по цени за стару хартију.

6.2.3.2. Уговор о представљању и уговор о извођењу

Члан 82.

Уговором о представљању, односно уговором о извођењу аутор, односно други носилац ауторског права уступа кориснику право на представљање или право на извођење ауторског дела, а корисник се обавезује да то дело представи, односно изведе у одређеном року, на начин и под условима који су одређени уговором.

Члан 83.

Ако аутор, односно други носилац ауторског права не преда кориснику дело (рукопис, партитуру и сл.) у уговореном року или корисник дело не представи, односно не изведе у уговореном року, аутор, односно други носилац ауторског права или корисник дела може захтевати раскид уговора о представљању, односно уговора о извођењу и тражити накнаду штете.

Члан 84.

Рукопис, партитура или други оригинал дела које је предмет уговора о представљању, односно уговора о извођењу остаје својина аутора, ако уговором није друкчије одређено.

Члан 85.

Корисник је дужан да аутору, односно другом носиоцу ауторског права омогући увид у представљање, односно извођење дела, као и да му достави програм и да га повремено обавештава о приходима од представљања, односно извођења дела.

6.2.3.3. Уговор о преради ауторског дела

Члан 86.

Уговором о преради ауторског дела аутор, односно његов наследник даје другом лицу дозволу за прераду дела ради сценског приказивања, односно извођења, ради снимања филмског дела или за друге потребе.

Члан 87.

Ако уговором о преради ауторског дела ради снимања филмског дела није друкчије одређено, аутор, односно његов наследник њиме уступа следећа искључива права:

- 1) на прераду дела за стварање филмског дела;
- 2) на умножавање примерака тако створеног филмског дела и њихово стављање у промет;
- 3) на приказивање филмског дела;
- 4) на емитовање филмског дела;
- 5) на титловање и синхронизацију филмског дела на другим језицима.

Уговор из става 1. овог члана овлашћује стицаоца права на само једну прераду и једно снимање, ако није друкчије уговорено.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана сходно се примењују и на уговор о преради ауторског дела ради снимања телевизијског дела.

6.2.3.4. Уговор о филмском делу

Члан 88.

Уговором о филмском делу се једно или више лица обавезују произвођачу филмског дела да стваралачки сарађују на изради филмског дела и уступају му своја имовинска права на то дело.

Члан 89.

Писац сценарија и композитор филмске музике, као коаутори филмског дела у смислу члана 11. овог закона задржавају право да своје дело самостално искоришћавају, одвојено од филмског дела, осим ако је у уговору о филмском делу предвиђено друкчије.

Члан 90.

Филмско дело се сматра завршеним када је постигнут договор о коначној верзији између коаутора и произвођача филмског дела.

Члан 91.

Ако произвођач филмског дела намерава да филмско дело искоришћава у верзији која се разликује од оне из члана 90. овог закона, мора прибавити сагласност већине коаутора филмског дела, међу којима је главни режисер.

Члан 92.

У уговору о филмском делу одредбама о ауторској накнади, ако је уговорена, одређује се који износ ауторске накнаде одговара ком облику и обиму искоришћавања филмског дела.

Уговорена накнада за снимање филмског дела не обухвата накнаду за друге облике искоришћавања филмског дела.

Произвођач филмског дела је дужан да завршено филмско дело користи.

Произвођач филмског дела је обавезан да коауторе филмског дела, као и ауторе појединих доприноса филмском делу обавештава о оствареним приходима, као и да им омогући увид у пословне књиге.

Члан 93.

Коаутори филмског дела имају право на раскид уговора, као и право да задрже уговорену накнаду ако произвођач филмског дела не заврши филмско дело у року од три године од дана закључења уговора о филмском делу, ако није друкчије уговорено.

Осим права из става 1. овог члана коаутори филмског дела имају право на накнаду штете ако произвођач филмског дела не отпочне са искоришћавањем филмског дела у року од једне године од дана завршетка филмског дела, ако уговором није предвиђен други рок.

Члан 94.

Ако коаутор филмског дела или аутор појединих доприноса филмском делу одбије да сарађује на изради филмског дела или ако услед више силе није у могућности да настави сарадњу, не може се противити да се резултат његовог стваралачког рада употреби за довршење филмског дела.

Коаутор филмског дела, односно аутор појединих доприноса филмском делу из става 1. овог члана има одговарајућа ауторска права на дати допринос филмском делу.

6.2.3.5. Уговор о наруџбини ауторског дела

Члан 95.

Уговором о наруџбини ауторског дела аутор се обавезује да за наручиоца изради ауторско дело и преда му примерак истог.

Наручилац има право да објави дело и да стави у промет примерак дела који му је аутор предао, а аутор задржава остала ауторска права, ако уговором о наруџбини није друкчије одређено.

Ако је на основу уговора о наруџбини ауторског дела израђен рачунарски програм, наручилац стиче сва права искоришћавања рачунарског програма, ако уговором није друкчије одређено.

Члан 96.

Наручилац ауторског дела има право да усмерава и контролише поступак стварања дела, али не и да тиме суштински ограничава слободу уметничког, стручног или научног изражавања аутора.

Члан 97.

Ауторско дело настало спајањем прилога већег броја аутора у једну целину (енциклопедија, антологија, рачунарски програм, база података и сл.), сматра се колективним ауторским делом.

Аутори прилога у колективном ауторском делу на искључив начин уступају сва своја имовинска права лицу које је организатор израде колективног дела, ако уговором није друкчије одређено.

Лице које је организатор израде колективног ауторског дела има право да објави и да искоришћава дело под својим именом, с тим да на сваком примерку дела мора бити наведена листа аутора чије ауторске прилоге колективно дело садржи.

7. Ауторско дело створено у радном односу

Члан 98.

Ако је аутор створио дело током трајања радног односа извршавајући своје радне обавезе, послодавац је овлашћен да то дело објави и носилац је искључивих имовинских права на његово искоришћавање у оквиру своје привредне делатности у року од пет година од завршетка дела, ако општим актом или уговором о раду није друкчије одређено. Аутор има право на посебну накнаду зависно од ефеката искоришћавања дела.

Аутор дела створеног у радном односу задржава на том делу сва ауторска права осим права из става 1. овог члана.

После истека рока из става 1. овог члана искључива имовинска права на делу стиче аутор.

Ако је ауторско дело рачунарски програм трајни носилац свих искључивих имовинских права на делу је послодавац, ако уговором није друкчије одређено.

Члан 99.

Критеријуми за утврђивање висине и начин плаћања накнаде из члана 98. став 1. овог закона одређују се општим актом или уговором о раду.

Члан 100.

Приликом издавања сабраних дела аутор има право да и пре истека рока из члана 98. став 1. овог закона објави своје дело створено у радном односу.

За објављивање дела из става 1. овог члана није потребна дозвола послодавца.

Члан 101.

Приликом коришћења дела створеног у радном односу послодавац је дужан да наведе име, псеудоним или знак аутора.

8. Трајање ауторског права

Члан 102.

Имовинска права аутора трају за живота аутора и 70 година после његове смрти.

Морална права аутора трају и по престанку трајања имовинских права аутора.

Члан 103.

Имовинска права коаутора престају по истеку 70 година од смрти коаутора који је последњи умро.

Имовинска права на делу чији се аутор не зна (анонимно дело или дело под псеудонимом) престају по истеку 70 година од дана објављивања дела. Ако аутор открије свој идентитет пре наведеног рока, имовинско право траје као да је идентитет аутора познат од дана објављивања дела.

Члан 104.

Ако се почетак рока трајања ауторског права рачуна од објављивања дела, а дело је објављивано у наставцима, за сваки наставак тече засебан рок заштите.

За филмско дело рок трајања ауторског права истиче 70 година од смрти режисера, сценаристе, аутора дијалога или композитора музике посебно компоноване за филм, зависно од тога ко од њих последњи умре.

Члан 105.

За дела за која се рок заштите не рачуна од смрти аутора или коаутора, а која нису законито објављена током 70 година од њиховог настанка, заштита престаје истеком тог рока.

Члан 106.

Рокови за потребе утврђивања датума престанка имовинских права аутора рачунају се од 1. јануара године која непосредно следи за годином у којој се десио догађај који је релевантан за почетак рока.

Члан 107.

По истеку рока трајања имовинских права аутора о заштити моралних права аутора старају се удружења аутора и институције из области културе, науке и уметности.

Поред субјеката из става 1. овог члана, свако лице има право да штити патернитет и интегритет дела, као и да се супротстави сваком облику недостојног искоришћавања ауторског дела.

9. Страна лица на која се закон примењује

Члан 108.

Ауторско дело страног аутора заштићено је у Републици Србији под условом:

1) да је аутор лице које има ауторска права на основу међународног уговора који је ратификовала Република Србија;

2) да постоји узајамност између Републике Србије и земље којој аутор припада.

Постојање узајамности из става 1. тачка 2. овог члана доказује лице које се на узајамност позива.

Члан 109.

Право слеђења из члана 35. овог закона признаје се страном држављанину искључиво на основу узајамности.

Члан 110.

Морална права аутора признају се страном држављанину без обзира на то да ли су испуњени услови из члана 108. став 1. овог закона.

III. СРОДНА ПРАВА

1. Право интерпретатора

1.1. Установљење права

Члан 111.

За своју интерпретацију ауторског дела, интерпретатор има морална права и имовинска права у складу са овим законом.

1.2. Интерпретација

Члан 112.

Интерпретација, у смислу овог закона, јесте духовно добро које настаје личним ангажовањем интерпретатора приликом звучног, односно визуелног или звучно-визуелног саопштавања ауторског дела.

Дело које је предмет интерпретације не мора бити заштићено ауторско дело.

1.3. Интерпретатор

Члан 113.

Интерпретатор, у смислу овог закона, јесте физичко лице које се лично ангажује на интерпретацији дела (музичар, глумац, играч, пантомимичар, певач, диригент).

Лица која пружају само технички допринос интерпретацији дела нису интерпретатори.

Односи између два или више интерпретатора који учествују у интерпретацији једног дела уређују се сходном применом одредаба овог закона које се односе на коауторе.

1.4. Садржина права

1.4.1. Морална права интерпретатора

Члан 114.

Интерпретатор има искључиво право:

- 1) да буде признат као такав;
- 2) да његово име буде назначено на сваком примерку снимка, на програму или на други прикладан начин приликом сваког искоришћавања његове интерпретације, изузев ако је то, с обзиром на конкретни облик искоришћавања, технички немогуће или нецелисходно;
- 3) да се супротстави измени своје интерпретације, односно сваком искоришћавању своје интерпретације у измењеној форми, ако се тиме угрожава његов стваралачки или стручни реноме;
- 4) да се супротстави стављању у промет снимка своје интерпретације, ако снимак садржи техничке недостатке који угрожавају интегритет интерпретације, а тиме и реноме интерпретатора;
- 5) да се супротставља искоришћавању своје интерпретације на начин који угрожава или може угрозити његову част или углед.

Ако интерпретацију врши ансамбл интерпретатора, право из става 1. тачка 2. овог члана имају ансамбл као целина и солисти.

Члан 115.

Ако више интерпретатора учествује у интерпретацији једног дела, остваривање моралних права не може бити на штету интереса других.

1.4.2. Имовинска права интерпретатора

Члан 116.

Интерпретатор има искључиво право да другоме забрани или дозволи:

- 1) бележење (снимање) своје неснимљене интерпретације и умножавање таквих снимака интерпретације, у било ком облику и на било који начин у смислу члана 20. став 1. овог закона;
- 2) стављање у промет снимака своје интерпретације;
- 3) давање у закуп снимака своје интерпретације;
- 4) емитовање и јавно саопштавање своје неснимљене интерпретације, осим у случају када се ради о већ емитованој интерпретацији;
- 5) интерактивно чињење доступним интерпретације јавности жичним или бежичним путем, у смислу члана 30. овог закона.

Интерпретатор нема искључиво право на емитовање своје интерпретације која је снимљена и издата на носачу звука, као ни интерпретације која је са дозволом интерпретатора снимљена на носачу звука и слике.

Ако интерпретатор уступи произвођачу фонограма, односно видеограма своје право из става 1. тачка 3. овог члана, он задржава право на правичну накнаду од давања у закуп примерака снимка интерпретације. Интерпретатор се не може одрећи тог права.

Ако уговором између интерпретатора и произвођача филмског дела није предвиђено друкчије, сматра се да је интерпретатор таквим уговором уступио произвођачу своје право на давање у закуп снимака своје интерпретације.

Члан 117.

Интерпретатор има право на накнаду за:

- 1) емитовање и реемитовање његове интерпретације са снимка издатог на носачу звука;
- 2) јавно саопштавање његове интерпретације која се емитује са снимка издатог на носачу звука;
- 3) јавно саопштавање његове интерпретације са снимка издатог на носачу звука.

Право на накнаду из става 1. овог члана интерпретатори могу остварити само преко организације за колективно остваривање ауторског и сродних права. Начин наплате накнаде из става 1. овог члана одређен је чланом 127. овог закона.

1.5. Пренос права

Члан 118.

Интерпретатор може своја имовинска права из члана 116. овог закона уступити, односно пренети на друго лице интерпретаторским уговором.

Лице коме је уступљено право из става 1. овог члана не може то право уступати трећем лицу без сагласности интерпретатора, ако интерпретаторским уговором није друкчије одређено.

Члан 119.

Ако у интерпретацији једног дела, поред диригента и солиста учествује више од пет интерпретатора, сматра се да интерпретацију врши ансамбл (хор, оркестар, драмски ансамбл, балетски ансамбл, оперски ансамбл).

У остваривању права из овог закона ансамбл заступа лице које овласти већина чланова ансамбла.

Ако у интерпретацији једног дела поред ансамбла учествују диригент, солисти и носиоци главних улога који нису чланови ансамбла, у остваривању права из овог закона потребна је сагласност и ових лица ако између њих и ансамбла није друкчије уговорено.

Члан 120.

Интерпретаторски уговор садржи: имена уговорних страна, врсту и начин коришћења интерпретације, име аутора и назив ауторског дела које се интерпретира и висину, начин и рокове плаћања накнаде, ако је уговорена.

Интерпретаторски уговор који се односи на емитовање интерпретације, осим елемената из става 1. овог члана, садржи и број емитовања и период у коме се може извршити емитовање, а интерпретаторски уговор који се односи

на снимање и умножавање примерака снимка интерпретације садржи и број примерака који се могу умножити.

Интерпретаторски уговор се закључује у писаној форми.

Члан 121.

Лице коме је уступљено одређено право из члана 116. овог закона дужно је да интерпретатору доставља потпуне податке о коришћењу интерпретације.

1.6. Права интерпретатора из радног односа

Члан 122.

Права интерпретатора који су своју интерпретацију створили на основу уговора о раду, уређују се сходном применом одредаба овог закона о односу аутора и послодавца.

2. Право произвођача фонограма

2.1. Установљење права

Члан 123.

За свој фонограм, произвођач фонограма има имовинска права у складу са овим законом.

2.2. Фонограм

Члан 124.

Фонограм је снимак звука, односно низа звукова на носачу звука.

Снимак звука је фиксирање звукова на носач са којег се они могу слушати, умножити или саопштити путем неког уређаја.

Право на постојећем фонограму није ни на који начин ограничено уграђивањем тог фонограма у видеограм.

2.3. Произвођач фонограма

Члан 125.

Произвођач фонограма је физичко или правно лице у чијој је организацији и чијим је средствима фонограм начињен и који сноси одговорност за прво снимање звука, односно низа звукова.

2.4. Садржина права

Члан 126.

Произвођач фонограма има искључиво право да другоме забрани или дозволи:

1) умножавање свог фонограма у било ком облику и на било који начин у смислу члана 20. став 1. овог закона, и стављање у промет тако умножених примерака фонограма;

2) давање у закуп примерака фонограма;

3) интерактивно чињење доступним јавности жичним или бежичним путем свог фонограма, у смислу члана 30. овог закона.

Члан 127.

Произвођач издатог фонограма има право на накнаду за:

- 1) емитовање и реемитовање фонограма;
- 2) јавно саопштавање фонограма;
- 3) јавно саопштавање фонограма који се емитује.

Право на накнаду из става 1. овог члана произвођач фонограма може остварити само преко организације за колективно остваривање ауторског и сродних права.

Накнада из става 1. овог члана и интерпретаторска накнада из члана 117. овог закона наплаћују се од корисника у виду јединствене накнаде. Наплату јединствене накнаде врши једна организација, одређена уговором закљученим између организације интерпретатора и организације произвођача фонограма.

Уговором из става 3. овог члана организације су дужне да одреде и: висину трошкова наплате јединствене накнаде и учесталост предаје дела јединствене накнаде другој организацији. Уговор се објављује о трошку организација у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Уколико организација произвођача фонограма и организација интерпретатора не закључе уговор из става 3. овог члана у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, Влада ће, на предлог министра надлежног за науку и технолошки развој, одредити организацију која ће вршити наплату јединствене накнаде.

Организација произвођача фонограма и организација интерпретатора дужне су да заједнички одреде тарифу на начин одређен чланом 177. овог закона.

Јединствена накнада убрана на начин предвиђен овим чланом расподељује се организацијама у складу са уговором закљученим између организације произвођача фонограма и организације интерпретатора. Ако уговором између организација није друкчије одређено, организација која наплаћује јединствену накнаду обавезна је да по одбитку износа трошкова насталих у вези са наплатом јединствене накнаде, који не може бити већи од 10 % њене вредности, без одлагања, а најмање на кварталном нивоу, преда половину убране накнаде другој организацији.

Ако уговором између организација није друкчије одређено, организација која наплаћује јединствену накнаду, не сме вршити расподелу убране јединствене накнаде између својих чланова пре него што преда уговорени или законом одређени део убране накнаде другој организацији.

Ако уговором између организација није друкчије одређено организација која наплаћује јединствену накнаду дужна је да преда другој организацији копије свих података о искоришћавању фонограма и на њима забележених интерпретација добијених од корисника који емитују и јавно саопштавају фонограме и на њима забележене интерпретације, најкасније у року од 30 дана од дана предаје дела убране накнаде.

3. Право филмског продуцента (произвођача видеограма)

3.1. Установљење права

Члан 128.

За свој видеограм, филмски продуцент (произвођач видеограма) има имовинска права у складу са овим законом.

3.2. Видеограм

Члан 129.

Видеограм је снимак филмског дела као и одређеног низа покретних слика са или без пратећег звука на носачу слике, односно носачу слике и звука.

3.3. Филмски продуцент (произвођач видеограма)

Члан 130.

Филмски продуцент (произвођач видеограма) је физичко или правно лице које у своје име даје иницијативу, прикупља финансијска средства, организује, руководи и преузима одговорност за прво снимање филмског дела или низа покретних слика праћених звуком или без звука (видеограм).

3.4. Садржина права

Члан 131.

Филмски продуцент (произвођач видеограма) има искључиво право да другоме забрани или дозволи:

- 1) умножавање свог видеограма у било ком облику и на било који начин у смислу члана 20. став 1. овог закона и стављање у промет тако умножених примерака;
- 2) јавно саопштавање свог видеограма са носача слике, односно са носача слике и звука (приказивање);
- 3) давање примерака свог видеограма у закуп;
- 4) интерактивно чињење доступним јавности свог видеограма жичним или бежичним путем у смислу члана 30. овог закона.

Члан 132.

Произвођач видеограма има право да се супротстави искоришћавању свог видеограма у измењеној форми, ако се таквим искоришћавањем могу угрозити његови оправдани имовински интереси.

4. Право произвођача емисије

4.1. Установљење права

Члан 133.

Произвођач емисије има имовинска права у складу са овим законом.

4.2. Емисија

Члан 134.

Емисија је у електрични, електромагнетни или други сигнал претворен звучни, визуелни, односно звучно-визуелни садржај који се емитује ради саопштавања јавности.

4.3. Произвођач емисије

Члан 135.

Произвођач емисије је физичко или правно лице у чијој је организацији и чијим је средствима емисија произведена.

4.4. Садржина права

Члан 136.

Произвођач емисије има искључиво право да другоме забрани или дозволи:

- 1) реемитовање своје емисије,
- 2) снимање своје емисије на носач звука или слике, односно звука и слике;
- 3) умножавање тог снимка у било ком облику и на било који начин у смислу члана 20. став 1. овог закона и стављање у промет тако умножених примерака снимка;
- 4) давање примерака снимка емисије у закуп;
- 5) јавно саопштавање својих емисија на местима која су публици доступна уз плаћање улазнице;
- 6) интерактивно чињење доступним јавности своје емисије жичним или бежичним путем у смислу члана 30. овог закона.

5. Право произвођача базе података

5.1. Установљење права

Члан 137.

Произвођач базе података има имовинска права у складу са овим законом.

5.2. База података

Члан 138.

База података, у смислу овог закона, је збирка засебних података, ауторских дела или других материјала уређених на систематичан или методичан начин, који су појединачно доступни електронским или другим путем.

Базом података не сматра се рачунарски програм који се користи за њено стварање или рад.

5.3. Произвођач базе података

Члан 139.

Произвођач базе података је физичко или правно лице које је сачинило базу података, тако што је у квалитативном, односно квантитативном смислу учинило значајно улагање у прибављање, проверу или презентацију њеног садржаја.

5.4. Садржина права

Члан 140.

Произвођач базе података има искључиво право да другоме забрани или дозволи:

- 1) повремено или стално умножавање било којим средствима базе података у целини или њених битних делова, за било коју намену и у било којој форми;
- 2) стављање у промет и давање у закуп примерака целе базе података или њених битних делова;
- 3) повезивање на рачунарску мрежу и сваки други облик јавног саопштавања базе података у целини или њених битних делова.

Право из става 1. тачке 1. овог члана односи се и на небитне делове базе података уколико су они предмет поновљеног или систематског коришћења које је у супротности са нормалним коришћењем те базе или неразумно оштећује легитимне интересе њеног произвођача.

Право из става 1. овог члана постоји независно од подобности конкретне базе података или њеног садржаја за ауторскоправну или другу заштиту.

6. Право издавача

6.1. Право првог издавача слободног дела

Члан 141.

Лице које, по истеку имовинских права аутора, први пут законито изда или на други начин саопшти јавности дело које пре тога није било издато, има имовинска права која одговарају имовинским правима аутора.

6.2. Право издавача штампаних издања на посебну накнаду

Члан 142.

Издавачи штампаних издања имају право на посебну накнаду прописану у члану 39. ст. 1. и 5. овог закона под истим условима који важе за ауторе.

Издавачи штампаних издања и аутори дела издатих у штампаној форми могу остварити своја права из члана 39. ст. 1. и 5. овог закона и овог члана само преко организације за колективно остваривање ауторског и сродних права.

Накнада остварена на основу члана 39. ст. 1. и 5. овог закона и овог члана дели се између аутора и издавача у сразмери 50:50.

7. Заједничке одредбе о сродним правима

7.1. Однос између ауторског и сродних права

Члан 143.

Сродна права ни на који начин не утичу на заштиту права аутора у погледу њихових дела.

На сродна права сходно се примењују одредбе о објављивању, саопштавању јавности и издавању ауторског дела из члана 7. овог закона.

7.2. Ограничења сродних права и исцрпљење права

Члан 144.

На сродна права сходно се примењују одредбе овог закона о ограничењима и исцрпљењу ауторског права.

7.3. Пренос сродних права

Члан 145.

Сродна права су преносива, осим личних права интерпретатора.

7.4. Право на посебну накнаду

Члан 146.

Произвођач фонограма, интерпретатор и произвођач видеограма имају право на посебну накнаду, која је прописана у члану 39. овог закона, и то под истим условима који важе за ауторе.

7.5. Трајање права

Члан 147.

Имовинска права интерпретатора трају 50 година од дана настанка интерпретације. Ако је интерпретација снимљена и законито издата или објављена током тог рока, право траје 50 година од дана првог издавања или објављивања, зависно од тога који је датум ранији. Морална права интерпретатора трају и по престанку трајања његових имовинских права.

Право произвођача фонограма, односно произвођача видеограма траје 50 година од дана настанка фонограма, односно видеограма. Ако је фонограм, односно видеограм законито издат или објављен током тог рока, право престаје 50 година од дана тог издавања или објављивања, зависно од тога који датум је ранији.

Право произвођача емисије траје 50 година од дана првог емитовања заштићене емисије.

Право произвођача базе података траје 15 година од дана настанка базе података. Ако је база података учињена доступном јавности на било који начин током тог рока, право траје 15 година од тог дана.

Ако настану битне промене у селекцији или уређењу садржаја базе података рок из става 4. овог члана продужава се за још 15 година. Битним променама у селекцији или уређењу садржаја базе података сматрају се

додавање, брисање или поправљање целе или дела садржаја базе података који за резултат имају нову верзију базе података.

Право првог издавача слободног дела траје 25 година од дана првог издавања или првог саопштавања јавности на други начин.

Право издавача штампаних издања на посебну накнаду траје 50 година од законитог издавања дела.

Рокови за потребе утврђивања датума престанка имовинских права носилаца сродних права рачунају се од 1. јануара године која непосредно следи за годином у којој се десио догађај који је релевантан за почетак рока.

7.6. Лица на која се закон односи

Члан 148.

Интерпретатору, произвођачу фонограма, произвођачу видеограма, произвођачу емисије, произвођачу базе података, издавачу штампаних издања и издавачу слободног дела, који је страном лице, признају се права предвиђена овим законом на основу међународног уговора који је ратификовала Република Србија, или на основу узајамности између Републике Србије и земље којој он припада.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, произвођачу базе података који је правно лице које нема седиште у Републици Србији, признају се права предвиђена овим законом само ако је пословање тог лица трајно и непосредно повезано са привредом Републике Србије.

У случају сумње у постојање узајамности, објашњење даје Министарство спољних послова Републике Србије.

Члан 149.

Интерпретатору који је страни држављанин признају се морална права без обзира на то да ли су испуњени услови из члана 148. овог закона.

IV. ОСТВАРИВАЊЕ АУТОРСКОГ И СРОДНИХ ПРАВА

Члан 150.

Носилац ауторског или сродног права може своје право остваривати индивидуално или колективно осим у случајевима из члана 29. став 2, чл. 39, 40, 117, 127, 142. и 146. овог закона којима је прописано обавезно колективно остваривање ауторског и сродних права.

1. Индивидуално остваривање

Члан 151.

Индивидуално остваривање ауторског и сродних права може се вршити непосредно или преко заступника на основу одговарајућег пуномоћја.

Заступници у индивидуалном остваривању ауторског и сродних права могу бити физичка или правна лица.

2. Колективно остваривање

2.1. Организација за колективно остваривање ауторског и сродних права

Члан 152.

Ауторско и сродна права колективно се остварују преко организације за колективно остваривање тих права (у даљем тексту: организација).

Организација се не оснива ради стицања добити.

Организација је специјализована за остваривање одређених врста права поводом одређених предмета заштите, у складу са статутом.

Члан 153.

Носиоци ауторског, односно сродних права преко организације колективно остварују искључива имовинска ауторска, односно сродна права, као и право на потраживање накнаде за сва своја дела, односно предмете сродног права.

У случају остваривања искључивих имовинских права, носиоци ауторског, односно сродних права уговором на искључив начин уступају своја права организацији, са налогом да она у своје име а за њихов рачун закључује уговоре са корисницима ауторских дела и предмета сродних права (у даљем тексту: корисници) о неискључивом уступању тих права.

У случају остваривања права на накнаду, носиоци ауторског, односно сродних права дају налог организацији да у своје име а за њихов рачун наплати накнаду од корисника.

Организација има право да врши контролу над искоришћавањем предмета заштите са њеног репертоара.

Организација има право да пред судом и другим органима штити права која су јој носиоци ауторског, односно сродних права поверили на колективно остваривање.

На захтев организације, надлежни органи који воде евиденцију о подацима који су од значаја за утврђивање износа накнада, дужни су да те податке дају на увид организацији.

2.2. Оснивање организације

Члан 154.

Организацију оснивају аутори, односно носиоци ауторског или сродних права, односно њихова удружења (у даљем тексту: оснивачи).

Члан 155.

Оснивачки акт организације је уговор о оснивању.

Оснивачки акт организације коју оснива једно удружење је одлука о оснивању.

Члан 156.

Организација не може да обавља ни једну другу делатност осим делатности које су предвиђене у члану 153. овог закона.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, организација може да:

- 1) врши делатност којом се остварују уметнички, стручни или социјални интереси носилаца права;
- 2) обавља поједине административно-техничке услуге у име и за рачун друге организације, на основу писаног уговора.

У циљу рационализације и ефикасније наплате и расподеле накнаде за коришћење ауторског и сродних права путем јединствене базе података организације за колективно остваривање ауторског и сродних права могу образовати заједничку службу.

Посебним споразумом одређује се делокруг њеног рада, овлашћења, висина накнаде за њен рад и систематизација радних места запослених у служби.

Члан 157.

Оснивачи организације су дужни да од надлежног органа прибаве дозволу за обављање делатности организације.

Само једна организација може добити дозволу за колективно остваривање ауторског, односно сродних права за исту врсту права на истој врсти дела, односно предмета сродног права.

Уз захтев за издавање дозволе за обављање делатности оснивачи подносе оснивачки акт организације, статут, извод из регистра правних лица, уколико су оснивачи правна лица, доказ о пословном седишту организације, податке о броју аутора, односно носилаца права који су овластили организацију да остварује права на њиховим делима, односно предметима сродних права, попис дела, односно предмета сродних права који ће чинити репертоар организације, доказе о испуњености кадровских, техничких и организационих претпоставки за ефикасно колективно остваривање права која су им поверена и доказ о уплати прописане административне таксе, која је приход буџета Републике Србије.

Члан 158.

Дозвола за обављање делатности се издаје организацији која је поднела захтев у складу са чланом 157. став 3. овог закона, уколико испуњава следеће услове:

- 1) има седиште у Републици Србији;
- 2) њени оснивачи представљају већину носилаца ауторског, односно сродних права из области на коју се односи делатност организације, а имају пребивалиште у Републици Србији или су њени држављани;
- 3) има кадровске, финансијске, техничке и организационе претпоставке да може ефикасно да остварује права домаћих и страних носилаца ауторског, односно сродних права у Републици Србији, односно домаћих носилаца ауторског, односно сродних права у иностранству из области на коју се односи њена делатност;
- 4) оснивачки акт и статут организације су у складу са одредбама овог закона.

Члан 159.

Сматраће се да организација испуњава услове из члана 158. став 1. тачка 3. овог закона ако има:

1) пословни простор опремљен уобичајеном комуникацијском и информатичком опремом;

2) запослену особу која има завршен правни факултет и најмање две године стручног искуства и знање једног светског језика;

3) запослену особу која испуњава прописане услове за вођење рачуноводства и има најмање две године стручног искуства на пословима организовања и вођења рачуноводства.

Стручна спрема и знање језика доказује се одговарајућим исправама, а стручно искуство документацијом из које је видљиво где је и на којим пословима искуство стечено.

Члан 160.

Надлежни орган дужан је да донесе решење о издавању дозволе за обављање делатности, односно решење о одбијању захтева у року од 30 дана од дана подношења уредног захтева за издавање дозволе за обављање делатности.

Уколико је поднети захтев за издавање дозволе неуредан у смислу чл. 157. и 159. овог закона или достављени оснивачки акт или статут садрже одредбе које нису у складу са одредбама овог закона, надлежни орган ће позвати подносиоца захтева да у року од 15 дана од дана пријема примедби уреди поднети захтев према изнетим примедбама.

Уколико у остављеном року подносилац захтева не уреди свој захтев у складу са примедбама надлежног органа, надлежни орган ће захтев одбацити.

Решењем о издавању дозволе за обављање делатности организација стиче право да у трајању од пет година од дана издавања решења обавља послове колективног остваривања ауторског, односно сродних права.

Организација има право да неограничени број пута захтева обнову дозволе за обављање делатности, на начин и у поступку прописаном овим законом за прибављање дозволе.

Одлуке надлежног органа из ст. 1. и 3. овог члана су коначне и против њих се може покренути управни спор.

Члан 161.

Организација стиче својство правног лица уписом у регистар у који се уписују удружења у складу са законом који уређује правни положај удружења.

Уз пријаву за упис у регистар из става 1. овог члана оснивачи организације су дужни да поднесу решење надлежног органа о издавању дозволе за обављање делатности.

Брисаће се из регистра из става 1. овог члана и из евиденције из члана 163. овог закона организација која пре истека периода из члана 160. став 4. овог закона не обнови дозволу за обављање делатности или којој дозвола за обављање делатности буде одузета на основу члана 162. овог закона након спроведеног поступка ликвидације или стечаја, у складу са законом којим се уређује поступак ликвидације или стечаја удружења.

Члан 162.

Надлежни орган одузеће организацији дозволу за обављање делатности кад утврди:

- 1) да је дозвола за обављање делатности издата на основу неистинитих података;
- 2) да је организација престала да испуњава неки од прописаних услова за издавање дозволе из члана 158. овог закона;
- 3) да организација теже и поновљено крши одредбе овог закона;
- 4) да организација није испунила своју обавезу из члана 187. овог закона.

Пре одузимања дозволе за обављање делатности, из разлога наведених у ставу 1. тач. 2, 3. и 4. овог члана надлежни орган ће писменим путем указати на неправилности у раду организације, наложиће мере за отклањање неправилности и одредити рок за њихово отклањање.

Решење о одузимању дозволе из става 1. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

О издавању решења из става 1. овог члана надлежни орган обавестиће надлежни орган који води регистар у који је организација уписана.

Решење о издавању, обнови и одузимању дозволе за обављање делатности објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 163.

Организација се уписује у евиденцију организација за колективно остваривање ауторског и сродних права коју води надлежни орган.

У евиденцију организација за колективно остваривање ауторског и сродних права из става 1. овог члана уписује се: назив и седиште организације, делатност организације, датум уписа, обнове уписа и брисања организације из евиденције, уговори о сарадњи са иностраним организацијама и подаци о чланству у међународним организацијама.

О променама чињеница које се уписују у евиденцију организација за колективно остваривање ауторског и сродних права, организација је дужна да обавести надлежни орган у року од 15 дана од дана настанка промене.

Промене из става 3. овог члана уписују се у евиденцију организација за колективно остваривање ауторског и сродних права.

Подаци из евиденције организација за колективно остваривање ауторског и сродних права доступни су свим заинтересованим лицима.

2.3. Органи организације

Члан 164.

Организацијом управљају њени оснивачи и чланови у складу са статутом организације.

Органи организације су: скупштина, управни одбор, директор и надзорни одбор.

2.4. Општи акти организације

Члан 165.

Општи акти организације су: статут, тарифа, план расподеле и други општи акти којима се уређују одређена питања из делатности организације.

Статут је основни акт организације и други општи акти морају бити у сагласности са њим.

Појединачни акти које доносе органи и овлашћени појединци у организацији морају бити у складу са општим актом организације.

Члан 166.

Статут организације садржи одредбе о врсти и предмету права која се на колективан начин остварују преко организације.

Статут организације доноси скупштина организације, простом већином гласова чланова скупштине.

Члан 167.

План расподеле садржи критеријуме на основу којих организација расподељује носиоцима ауторског, односно сродних права приход који је у виду накнаде за искоришћавање предмета заштите прикупила од корисника.

Начела плана расподеле су: сразмерност, примереност и правичност, зависно од: врсте предмета заштите, начина искоришћавања предмета заштите, обима искоришћавања предмета заштите и других циљева утврђених актима организације.

План расподеле утврђује скупштина организације.

Члан 168.

У складу са статутом и одлукама својих органа организација издваја део прихода прикупљеног од корисника за покриће трошкова свог рада.

2.5 Појам тарифе

Члан 169.

Тарифа је општи акт организације којим се утврђује висина и начин одређивања накнаде коју организација наплаћује корисницима за поједине облике искоришћавања ауторских дела и предмета сродних права и обвезницима плаћања посебне накнаде.

2.5.1 Правила за одређивање тарифе

170.

Тарифа мора да буде примерена врсти и начину искоришћавања ауторског дела, односно предмета сродног права.

Ако је искоришћавање предмета заштите нужно за обављање делатности корисника (у случају емитовања или концертних коришћења предмета заштите и сл.) тарифа се одређује по правилу у процентуалном износу од прихода који корисник остварује обављајући делатност у оквиру које искоришћава предмете заштите. Тај износ мора да буде у сразмери са значајем који за приходе корисника има искоришћавање предмета заштите са репертоара организације.

Ако искоришћавањем предмета заштите корисник из става 2. овог члана не остварује приход, тарифа се одређује у процентуалном износу од трошкова потребних за обављање делатности у оквиру које се искоришћавају предмети заштите, водећи рачуна о значају који искоришћавање предмета заштите има за делатност корисника.

Уз накнаде које су одређене на начин прописан ст. 2. и 3. овог члана, тарифом се одређују и најнижи износи накнада за искоришћавање предмета заштите са репертоара организације.

Приликом одређивања тарифе узимају се у обзир тарифе колективних организација држава чији је бруто друштвени производ приближне вредности бруто друштвеном производу Републике Србије.

Члан 171.

Ако искоришћавање предмета заштите није нужно за обављање делатности корисника већ само корисно или пријатно (на пример у случају превозних средстава, смештајних и угоститељских објеката, трговинских и занатских радњи, тржних центара, изложбених простора, и томе слично) и под условом да је одређивање такве тарифе у процентуалном износу немогуће или неразумно тешко, тарифа се може одредити у паушалном износу.

Приликом одређивања висине паушалне накнаде водиће се рачуна о:

- 1) врсти и начину искоришћавања предмета заштите;
- 2) географској локацији седишта корисника;
- 3) врсти и величини простора у којем се користе предмети заштите;
- 4) трајању и обиму искоришћавања и ценама услуга корисника.

Члан 172.

Ако се искоришћавање ауторских дела врши заједно са искоришћавањем предмета сродних права, односно ако за једно искоришћавање има више носилаца права, тарифе се одређују сразмерно.

За одређивање сразмере између тарифа накнада за ауторско право и сродна права меродавна је уобичајена међународна пракса.

2.5.2 Преговори и споразум о тарифи

2.5.2.1 Преговори о тарифи

Члан 173.

Организација иницира преговоре о тарифи објавом позива удружењима корисника и индивидуалним корисницима у „Службеном гласнику Републике Србије”, на својој интернет страници и у једном високотиражном дневном листу.

2.5.2.2 Споразум о тарифи

Члан 174.

Тарифа се, након обављених преговора између организације и репрезентативног удружења корисника, одређује споразумом у писаној форми. Као репрезентативно сматра се оно удружење корисника које на територији Републике Србије представља већину корисника из одређене делатности, односно оно коме је репрезентативност призната на основу других прописа. Ако нема таквог удружења, репрезентативност ће се утврђивати на основу броја корисника које удружење представља, активности удружења, степена организованости удружења и слично.

Тарифа се може одредити и споразумом у писаној форми између организације и индивидуалног корисника ако је према природи пословања

таквог корисника он једини који обавља ту врсту делатности у Републици Србији. На индивидуалног корисника сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на репрезентативно удружење корисника.

Установе јавног радиодифузног сервиса су индивидуални корисници са којима, у смислу става 2. овог члана, организације одређују тарифу споразумом у писаној форми.

Тарифу одређену на начин из ст. 1. и 2. овог члана, организација објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”, а тарифа ступа на снагу осмог дана од дана објаве.

До окончања поступка одређивања тарифе на начин предвиђен овим чланом накнада се плаћа према постојећој тарифи.

2.5.2.3 Обавезна садржина писменог споразума

Члан 175.

Писмени споразум из члана 174. мора да садржи:

- 1) износ накнаде за искоришћавање ауторских дела, односно предмета сродних права са репертоара организације;
- 2) услове за коришћење ауторских дела, односно предмета сродних права са репертоара организације;
- 3) рок и начин наплате накнаде;
- 4) околности коришћења због којих се висина одређене накнаде у тарифи увећава или смањује.

2.5.2.4 Одређивање предлога тарифе од стране Управног одбора организације

Члан 176.

Ако у року од 60 дана од дана објаве позива из члана 173. овог закона не буде постигнут споразум, предлог тарифе одређује управни одбор организације. Тако одређен предлог тарифе доставља се Комисији за ауторско и сродна права (у даљем тексту: Комисија) на мишљење.

До окончања поступка одређивања тарифе на начин предвиђен овим чланом накнада се плаћа према постојећој тарифи.

2.5.2.5 Одређивање јединствене тарифе за остваривање права из чл. 117. и 127. овог закона

Члан 177.

Јединствена тарифа за остваривање права из чл. 117. и 127. овог закона одређује се споразумом у писаној форми између организације произвођача фонограма и организације интерпретатора с једне стране, и репрезентативног удружења корисника с друге стране.

Организација произвођача фонограма и организација интерпретатора заједнички иницирају преговоре о јединственој тарифи и заједнички преговарају са репрезентативним удружењем корисника у поступку и на начин одређен чл. 173. и 174. овог закона.

Јединствену тарифу одређену на начин прописан ставом 1. овог члана организације заједнички објављују у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Тарифа ступа на снагу осмог дана од дана објаве у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Уколико у року од 60 дана од дана објаве позива из члана 173. овог закона није постигнут споразум из става 1. овог члана, предлог јединствене тарифе одређују управни одбори организација на основу писменог споразума.

Предлог јединствене тарифе доставља се Комисији на мишљење.

Уколико у року од 90 дана од дана објаве позива из члана 173. овог закона, организација произвођача фонограма и организација интерпретатора не поднесу Комисији захтев за добијање мишљења о предлогу јединствене тарифе, ту тарифу одређује Комисија.

2.5.2.6 Одређивање јединствене тарифе за остваривање права на посебну накнаду

Члан 178.

Јединствена тарифа за остваривање права на посебну накнаду из чл. 39. и 146. овог закона која се плаћа од прве продаје или увоза у Републику Србију уређаја за тонско и визуелно снимање и празних носача звука, слике и текста, одређује се споразумом у писаној форми између организација које остварују права оних носилаца ауторског и сродних права којима је овим законом дато право на посебну накнаду с једне стране и репрезентативног удружења произвођача, односно увозника уређаја за тонско и визуелно снимање и произвођача, односно увозника празних носача звука, слике и текста.

Организације из става 1. овог члана заједнички иницирају преговоре о јединственој тарифи, заједнички преговарају у поступку и на начин одређен чл. 173. и 174. овог закона и заједнички објављују јединствену тарифу из става 1. овог члана у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Јединствена тарифа одређена на начин прописан ст. 1. и 2. овог члана ступа на снагу осмог дана од дана објаве у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Уколико у року од 60 дана од дана објаве позива из члана 173. овог закона није постигнут споразум из става 1. овог члана, предлог јединствене тарифе из става 1. овог члана одређују управни одбори организација на основу писаног споразума.

Предлог јединствене тарифе доставља се Комисији на мишљење.

Уколико у року од 90 дана од дана објаве позива из члана 173. овог закона, организације из става 1. овог члана не поднесу Комисији захтев за добијање мишљења о предлогу јединствене тарифе, ту тарифу одредиће Комисија.

Наплату посебне накнаде из става 1. овог члана врши организација за колективно остваривање ауторских музичких права уз претходно постигнут писмени споразум са организацијама које су учествовале у преговорима о јединственој тарифи о висини трошкова наплате посебне накнаде и режиму расподеле посебне накнаде између организација из овог става.

Организација за колективно остваривање ауторских музичких права дужна је да укупно убрану посебну накнаду, по одбитку споразумно одређених трошкова наплате посебне накнаде, расподели ауторима и преда организацијама интерпретатора и произвођача фонограма, односно

видеограма на следећи начин: 40% ауторима, 30% интерпретаторима и 30% произвођачима фонограма и произвођачима видеограма.

2.6. Сходна примена других закона

Члан 179.

На организацију сходно се примењују одредбе закона којим се уређује правни положај удружења, ако овим законом није друкчије одређено.

2.7. Обавезе организације

Члан 180.

У пословању организације са корисницима постоји претпоставка да организација има овлашћење да делује за рачун свих носилаца ауторског, односно сродних права у погледу оних права и оних врста предмета заштите који су обухваћени њеном делатношћу.

Носилац ауторског, односно сродног права који није са организацијом закључио уговор из члана 153. овог закона може да обавести организацију, писменим обавештењем, да ће своја права остваривати индивидуално, осим у случајевима из члана 29. став 2, чл. 39, 40, 117, 127, 142. и 146. овог закона којима је прописано обавезно колективно остваривање ауторског и сродних права.

Организација је дужна да кориснике извести о именима носилаца ауторског, односно сродних права из става 2. овог члана.

Носиоце ауторског, односно сродних права, који нису обавестили организацију да своја права желе да остварују индивидуално, организација је дужна да приликом расподеле накнаде третира равноправно са носиоцима ауторског, односно сродних права који имају са организацијом уговор из члана 153. овог закона.

Члан 181.

Организација је дужна да кориснике и заинтересовану јавност редовно обавештава преко масовних медија и објавом у електронској форми на својој интернет страници о следећем:

- 1) категоријама носилаца права које представља;
- 2) имовинским правима која остварује;
- 3) категоријама корисника предмета заштите и другим физичким или правним лицима који су обвезници плаћања накнаде;
- 4) садржини општих аката организације (статут, тарифа, план расподеле и др.);
- 5) броју и листи билатералних уговора закључених са иностраним организацијама;
- 6) подацима о овлашћеним заступницима организације;
- 7) радном времену организације.

Организација је дужна да сваком кориснику или другом лицу које има правни интерес, пружи обавештење о свом репертоару и о условима под којим остварује ауторско, односно сродна права.

Члан 182.

Организација је дужна да поред података из члана 181. овог закона следеће податке учини доступним члановима организације путем своје интернет странице:

- 1) листу чланова скупштине, управног одбора и надзорног одбора;
- 2) годишњи извештај о пословању;
- 3) информације о заседању скупштине (датум, време, место заседања, дневни ред, одлуке скупштине);
- 4) одлуке управног одбора и надзорног одбора.

Члан 183.

Организација је дужна да са сваким заинтересованим корисником, односно удружењем корисника под равноправним и примереним условима закључи уговор о неискључивом уступању права искоришћавања предмета заштите са њеног репертоара.

Уговор из става 1. овог члана садржи нарочито: врсту предмета заштите, начин искоришћавања предмета заштите, висину и начин плаћања накнаде организацији, време трајања уговора.

Члан 184.

Организација је дужна да носиоцима ауторског, односно сродних права, који су са њом закључили уговор из члана 153. овог закона и носиоцима ауторског и сродних права из члана 180. став 4. овог закона, расподели сав приход остварен од накнаде прикупљене од корисника, изузев средстава одређених за покриће трошкова свог рада, а у складу са планом расподеле.

Изузетно, статутом организације може се изричито предвидети да се одређени део тих средстава издвоји за културне намене, као и за унапређење пензијског, здравственог или социјалног статуса чланова организације. Висина тако издвојених средстава не сме бити већа од 10% нето прихода организације.

Члан 185.

Расподела из члана 184. овог закона мора бити заснована на прецизним подацима о искоришћавању предмета заштите.

Уколико прецизних података о искоришћавању предмета заштите нема, односно уколико би прикупљање прецизних података представљало за организацију неприхватљив организациони и финансијски терет, дозвољено је да се план расподеле заснује на проценама које произилазе из релевантних и проверљивих чињеница.

Члан 186.

Организација, на основу уговора са одговарајућим иностраним организацијама, обезбеђује колективно остваривање ауторског и сродних права домаћих носилаца у иностранству, као и страних носилаца у Републици Србији.

Обавезу из става 1. овог члана организација је дужна да испуни у року од пет година од дана стицања прве дозволе за обављање делатности.

2.8. Обавезе корисника

Члан 187.

Корисници су дужни да у складу са чланом 183. овог закона од организације прибаве права за искоришћавање предмета заштите пре почетка коришћења предмета заштите.

Корисници су дужни да обавештавају организацију о називу предмета заштите, учесталости и обиму искоришћавања, као и о другим околностима које су релевантне за обрачун накнаде која се према тарифи плаћа.

Подаци из става 2. овог члана достављају се организацији у року од 15 дана од дана почетка коришћења предмета заштите, на начин и у форми одређеној општим актима организације.

Корисници који су на основу овог закона овлашћени да искоришћавају предмете заштите без дозволе носиоца права а уз обавезу плаћања накнаде, достављају податке из става 2. овог члана једанпут месечно на начин и у форми одређеној општим актима организације.

Организације за радиодифузију су дужне да једном месечно достављају попис емитованих предмета заштите организацијама чије предмете заштите искоришћавају на начин и у форми одређеној општим актима организације.

Корисници су дужни да овлашћеним лицима организације, у току контроле искоришћавања предмета заштите, омогуће увид у документацију и податке релевантне за обрачун накнаде која се према тарифи плаћа.

За обавезе корисника солидарно одговарају: лице које користи предмет заштите, власник, држалац и купац простора у којем је предмет заштите коришћен, као и организатор активности у којој је дошло до коришћења предмета заштите.

У случају спора између организације и корисника око висине накнаде, корисник је дужан да плаћа организацији износ предвиђен претходно важећом тарифом, до правоснажног окончања спора. Ако се спорни износ односи на тарифни став који није постојао у претходно важећој тарифи, корисник је дужан да плаћа организацији износ предвиђен новом тарифом у посебан фонд који се не расподељује носиоцима права, до правоснажног окончања спора.

2.9. Надзор над радом организације

Члан 188.

Надзор над радом организације врши надлежни орган који контролише да ли организација обавља своје послове у складу са издатом дозволом и у складу са одредбама овог закона.

Ради остваривања надзора организација је дужна да доставља надлежном органу:

- 1) годишњи извештај о пословању, годишњи обрачун и извештај овлашћеног ревизора;
- 2) споразуме између организације и репрезентативних удружења корисника;
- 3) измене статута, тарифе и њихове измене, план расподеле накнаде и његове измене, уговоре са одговарајућим иностраним организацијама, судске и управне одлуке у којима је организација једна од страна.

Организација доставља документа и податке из става 2. овог члана у року од 15 дана од дана њиховог усвајања, односно добијања извештаја, односно од дана настанка промене.

Члан 189.

Организација је дужна да за сваку пословну годину, у року од шест месеци од њеног завршетка, усвоји односно прибави:

1) годишње извештаје органа управљања и надзорних органа о износу наплаћених накнада, њиховој расподели, пословању колективне организације, извршавању споразума закључених са репрезентативним удружењима корисника и о извршавању уговора склопљених са иностраним организацијама;

2) извештај овлашћеног ревизора;

3) предлог финансијског плана организације за наредну годину који укључује план трошкова њеног пословања.

Одредбе овог члана не утичу на обавезе које организација има према другим прописима у погледу финансијског пословања, извештавања и ревизије.

Члан 190.

Годишњи извештај о пословању, годишњи обрачун и књиговодство морају бити предмет ревизије.

Ревизију пословања организације може обавити само овлашћени ревизор, у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

На извештај ревизора сходно се примењују одредбе закона којим се уређује рачуноводство и ревизија.

Члан 191.

Надлежни орган има право да његови представници присуствују седницама органа организације, као и право увида у пословне књиге и другу пословну документацију.

Представник надлежног органа има право да на седницама органа организације износи мишљење о свим питањима која се односе на послове колективног остваривања ауторског и сродних права и на поштовање законских прописа, без права гласа.

Надлежни орган може захтевати од организације писмени одговор у вези питања која се односе на делатност и пословање организације.

Ако утврди неправилности у раду организације надлежни орган ће указати на њих, наложити спровођење мера за њихово отклањање и одредити рок за отклањање неправилности.

V. КОМИСИЈА ЗА АУТОРСКО И СРОДНА ПРАВА

1. Комисија за ауторско и сродна права

Члан 192.

Комисија за ауторско и сродна права је стручно тело овлашћено да у области остваривања ауторског и сродних права даје мишљење о предлогу тарифе који предлажу организације.

Комисија није стално тело.

1.1. Састав Комисије

Члан 193.

Комисију чине председник и четири члана.

Председник и чланови Комисије именују се из реда истакнутих стручњака који својим досадашњим радом и познавањем проблема примене ауторског и сродних права могу да допринесу остваривању циљева због којих је Комисија основана.

1.2. Именовање Комисије

Члан 194.

Председника и чланове Комисије именује Влада на предлог руководиоца надлежног органа. Поред председника и чланова, именују се и заменик председника и два заменика чланова Комисије који морају испуњавати услове предвиђене чланом 193. овог закона.

Ради припреме предлога из става 1. овог члана руководиоца надлежног органа у „Службеном гласнику Републике Србије”, на својој интернет страници и у једном високотиражном дневном листу, објављује јавни позив организацијама и репрезентативним удружењима корисника да предложе кандидате за чланове Комисије и њихове заменике и то: по два члана Комисије и једног заменика члана Комисије. Председника и заменика председника предлаже надлежни орган.

Организације и репрезентативна удружења корисника могу у року од 30 дана од дана објаве јавног позива из става 2. овог члана доставити надлежном органу писмене, образложене предлоге за кандидате за чланове Комисије и њихове заменике.

На основу добијених предлога из става 3. овог члана надлежни орган предлаже Влади састав Комисије.

Уколико надлежни орган сматра да предложени кандидати не испуњавају услове из члана 193. овог закона може још једном поновити јавни позив.

Мандат председника и чланова Комисије, као и њихових заменика траје четири године. По истеку мандата председника и чланова Комисије, као и њихових заменика, надлежни орган поново спроводи поступак предлагања према одредбама овог члана.

Председник и чланови Комисије, као и њихови заменици којима је мандат истекао, могу бити поново именовани.

1.3. Престанак функције председника или члана Комисије

Члан 195.

Члан Комисије може да буде разрешен дужности пре истека времена за које је именован ако:

- 1) не обавља своју дужност на савестан или непристрасан начин;
- 2) трајно изгуби способност обављања дужности због болести или других оправданих разлога;
- 3) из других оправданих разлога сам затражи да буде разрешен.

Члана Комисије разрешава Влада.

1.4. Споредни послови и административна помоћ

Члан 196.

Надлежни орган обезбеђује радни простор и опрему за рад Комисије и пружа јој неопходне административно-техничке услове за рад.

Надлежни орган обавља све рачуноводствене послове у вези исплате накнаде за рад члановима Комисије.

1.5. Покретање поступка пред Комисијом за ауторско и сродна права

Члан 197.

Поступак за добијање мишљења о предлогу тарифе организација покреће писаним захтевом који подноси Комисији најкасније у року од 90 дана од дана објаве позива из члана 173. овог закона.

Ако су предлог јединствене тарифе споразумно одредиле две или више организација, онда те организације заједнички покрећу поступак за добијање мишљења о предлогу јединствене тарифе пред Комисијом.

1.5.1. Садржај захтева за добијање мишљења о предлогу тарифе

Члан 198.

Захтев за добијање мишљења о предлогу тарифе мора да садржи:

- 1) податке о подносиоцу, односно подносиоцима захтева;
- 2) предлог тарифе;
- 3) ако су се водили преговори, наводе о досадашњем току и резултатима преговора о тарифи, као и образложење зашто није постигнут споразум о тарифи.

Захтев за добијање мишљења о предлогу тарифе доставља се у два примерка.

1.6. Поступак пред Комисијом

Члан 199.

Један примерак захтева из члана 198. овог закона Комисија доставља репрезентативном удружењу корисника, односно индивидуалном кориснику и позива га да се на њега изјасни у року од 30 дана од дана његовог пријема.

Уколико се репрезентативно удружење корисника не изјасни у остављеном року на достављени захтев, Комисија даје мишљење, на основу поднетог захтева.

Комисија може да закаже консултације са представницима организације и репрезентативног удружења корисника уколико сматра да је то потребно.

1.7. Мишљење Комисије

Члан 200.

Мишљење Комисије из члана 192. овог закона садржи оцену о томе да ли предлог тарифе организације обухвата она права за која та организација има дозволу за колективно остваривање издату од стране надлежног органа и да ли је накнада одређена у складу са правилима за одређивање тарифе прописаним овим законом.

Комисија даје мишљење на седници, већином гласова Комисије. Мишљење Комисије потписује председник Комисије.

Мишљење из става 1. овог члана Комисија даје у року од 60 дана од дана пријема захтева из члана 198. овог закона.

Мишљење се доставља организацији и репрезентативном удружењу корисника, односно индивидуалном кориснику.

Организација објављује тарифу у „Службеном гласнику Републике Србије” у року од 15 дана од дана пријема мишљења уколико је Комисија у свом мишљењу оценила да предлог тарифе обухвата она права за која та организација има дозволу за колективно остваривање издату од стране надлежног органа и да је накнада одређена у складу са правилима за одређивање тарифе прописаним овим законом.

Уколико је Комисија мишљења да предлог тарифе не обухвата она права за која та организација има дозволу за колективно остваривање издату од стране надлежног органа или да накнада није одређена у складу са правилима за одређивање тарифе прописаним овим законом, организација је дужна да у року од 30 дана од дана пријема мишљења Комисије из овог става, понови преговоре са репрезентативним удружењем корисника, или да у истом року достави нови предлог тарифе Комисији на мишљење.

Уколико, након разматрања новог предлога тарифе из става 6. овог члана, Комисија оцени да накнада није одређена у складу са правилима за одређивање тарифе прописаним овим законом донеће сама одлуку о тарифи.

1.8. Трошкови поступка пред Комисијом

Члан 201.

Председник и чланови Комисије имају право на накнаду за свој рад. Накнаду сnose странке које учествују у поступку пред Комисијом, у подједнаким деловима.

Висина накнаде за рад члана Комисије износи 20% основне месечне плате судије окружног суда, за поступање по једном захтеву за мишљење о предлогу тарифе, а висина накнаде за рад председника Комисије једнака је накнади члана, увећана за 10%.

Влада ће посебним прописом уредити начин плаћања накнаде за рад Комисије.

VI. ЕВИДЕНЦИЈА АУТОРСКИХ ДЕЛА И ПРЕДМЕТА СРОДНИХ ПРАВА

Члан 202.

Ради обезбеђења доказа носиоци ауторског и сродних права могу да депонују примерке својих дела и предмета сродних права код надлежног органа.

Примерци дела и предмета сродних права који се депонују морају бити у форми писаног документа (рукопис, штампани текст, музичка партитура), звучног, визуелног или аудиовизуелног записа или у дигиталној форми.

Надлежни орган води евиденцију за сваку врсту ауторских дела и предмета сродних права.

Носилац ауторског и сродних права дужан је да приликом депоновања и уношења у евиденцију ауторског дела или предмета заштите сродног права да истинити и потпун податак о свом ауторском делу и предмету заштите сродног права.

Подаци у евиденцији сматрају се истинитим док се супротно не докаже.

Савесно лице које је повредило туђе ауторско или сродно право уздајући се у тачност података у евиденцији не одговара за накнаду штете због повреде тог права.

Уношење у евиденцију и депоновање примерака ауторских дела и предмета сродних права ни на који начин не утиче на настанак и трајање права која су утврђена овим законом.

Садржај евиденције из става 3. овог члана и услове које треба да испуњавају примерци дела и предмета сродних права који се депонују уређују се посебним прописом.

Члан 203.

За уношење у евиденцију и депоновање примерака ауторских дела и предмета сродних права плаћа се прописана такса.

VII. ЗАШТИТА АУТОРСКОГ И СРОДНИХ ПРАВА

Члан 204.

Повреду ауторског или сродног права представља неовлашћено вршење било које радње која је обухваћена искључивим правима носиоца ауторског или сродног права, неплаћање накнаде прописане овим законом или уговором, као и неизвршавање других обавеза према носиоцу ауторског или сродног права, прописаних овим законом.

Члан 205.

Носилац ауторског права, интерпретатор, произвођач фонограма, произвођач видеограма, произвођач емисије, произвођач базе података и стичалац искључивих овлашћења на ауторска и сродна права може тужбом да захтева нарочито:

- 1) утврђење повреде права;
- 2) престанак повреде права;

3) уништење или преиначење предмета којима је извршена повреда права, укључујући и примерке предмета заштите, њихове амбалаже, матрице, негативе и слично;

4) уништење или преиначење алата и опреме уз помоћ којих су произведени предмети којима је извршена повреда права, ако је то неопходно за заштиту права;

5) накнаду имовинске штете;

6) објављивање пресуде о трошку туженог.

Аутор, односно интерпретатор има право на тужбу за накнаду неимовинске штете због повреде својих моралних права.

Одредба става 1. тачке 3. овог члана не односи се на:

1) грађевински реализована дела архитектуре;

2) раздвојиве делове предмета којим је извршена повреда права, ако производња тих делова и њихово стављање у промет нису противзаконити.

Уместо захтева за уништење или преиначење предмета којима је извршена повреда права тужилац може захтевати да му се предају ти предмети.

Члан 206.

Ако је повреда имовинског права учињена намерно или крајњом непажњом, тужилац може, уместо накнаде имовинске штете, захтевати накнаду до троструког износа уобичајене накнаде коју би примио за конкретни облик коришћења предмета заштите, да је то коришћење било законито.

Члан 207.

Независно од одредбе члана 9. став 2. овог закона, ако је име тужиоца назначено на примерку или другом облику материјализације ауторског дела, односно предмета сродног права, он ће се сматрати носиоцем ауторског права на том делу, односно сродног права на том предмету заштите, док се не докаже друкчије.

Поступак по тужби због повреде ауторског и сродних права је хитан.

Члан 208.

Поред случајева предвиђених одредбом члана 204. овог закона, повреду права представља и:

1) искоришћавање било ког предмета заштите уз употребу неовлашћено умножених примерака тог предмета заштите, односно на основу неовлашћене емисије;

2) држање у комерцијалне сврхе примерака ауторског дела или предмета сродног права, ако држалац зна или има основа да зна да је реч о неовлашћено произведеном примерку;

3) производња, увоз, стављање у промет, продаја, давање у закуп, рекламирање у циљу продаје или давања у закуп или држање у комерцијалне сврхе уређаја који су превасходно конструисани, произведени или прилагођени да омогуће или олакшају заобилажење било које технолошке мере, и који немају другу значајнију сврху осим наведене;

4) заобилажење било које технолошке мере или пружање или рекламирање услуге којом се то омогућава или олакшава;

5) уклањање или измена електронске информације о правима, или стављање у промет, увоз, емитовање или на други начин јавно саопштавање ауторског дела или предмета сродноправне заштите са којег је електронска информација о правима неовлашћено уклоњена или измењена, а да при том починилац зна или има основа да зна да тиме подстиче, омогућује, олакшава или прикрива повреду ауторског права или сродног права.

Израз „технолошке мере” у смислу става 1. овог члана, означава сваку технологију, уређај или део који је конструисан да током своје наменске употребе онемогући или ограничи радње у вези са ауторским делом или другим предметом заштите, за које носилац ауторског или сродног права није дао сагласност;

Израз „информација о правима” у смислу става 1. овог члана, означава сваку информацију која потиче од носиоца права и која идентификује ауторско дело или предмет сродноправне заштите, аутора, односно носиоца права, или информацију о условима коришћења дела или предмета сродноправне заштите, или било који број или шифру која представља такву информацију.

Члан 209.

Ауторско право и право интерпретатора не могу бити предмет принудног извршења.

Предмет принудног извршења могу бити само одређена имовинска потраживања која произлазе из права из става 1. овог члана.

Недовршена дела и необјављени рукописи не могу бити предмет принудног извршења.

Члан 210.

На захтев носиоца права који учини вероватним да је његово ауторско или сродно право повређено, или да ће бити повређено, суд може да одреди привремену меру одузимања или искључења из промета предмета којима се врши повреда, односно меру забране настављања започетих радњи којима би се могла извршити повреда.

Члан 211.

На захтев носиоца права који учини вероватним да је његово ауторско или сродно право повређено, односно да може доћи до повреде тог права или да постоји опасност од настанка неотклоњиве штете, као и да постоји оправдана бојазан да ће докази о томе бити уништени или да ће их касније бити немогуће прибавити, суд може одредити меру обезбеђења доказа без претходног обавештења или саслушања лица од кога се докази прикупљају.

Обезбеђењем доказа, у смислу става 1. овог члана, сматра се преглед просторија, књига, докумената, база података и др. као и заплена докумената и предмета којима је повреда извршена, испитивање сведока и вештака.

Лицу од кога се докази прикупљају, судско решење о одређивању мере обезбеђења доказа биће уручено у тренутку прикупљања доказа, а одсутном лицу чим то постане могуће.

Члан 212.

Привремене мере, односно обезбеђење доказа из чл. 210. и 211. овог закона могу се тражити и пре подношења тужбе.

У случају из става 1. овог члана, решењем којим се одређује привремена мера, односно обезбеђење доказа, одредиће се рок у коме мора бити поднета тужба, с тим да тај рок не може бити краћи од 30 дана од дана доношења решења о одређивању привремене мере, односно решења о одређивању обезбеђења доказа.

Жалба против решења којим је суд одредио привремену меру из члана 210. овог закона не одлаже извршење решења.

Члан 213.

Суд може наложити туженом да да обавештења о трећим лицима која су повезана са повредом или преда документе који су у вези са повредом.

Лице које не изврши своју обавезу из става 1. овог члана одговара за штету која из тога произађе.

Члан 214.

У случају спора за утврђење права издавача, односно лица које је објавило дело чији аутор није познат, у смислу члана 13. овог закона суд је дужан да обезбеди да се анонимност аутора сачува.

VIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 215.

Казниће се за привредни преступ новчаном казном у износу од 100.000 до 3.000.000 динара привредно друштво или друго правно лице које:

1) неовлашћено објави, забележи, умножи или јавно саопшти на било који начин, у целини или делимично, ауторско дело, интерпретацију, фонограм, видеограм, емисију или базу података, или стави у промет или да у закуп или у комерцијалне сврхе држи неовлашћено умножене или неовлашћено стављене у промет примерке ауторског дела, интерпретације, фонограма, видеограма, емисије или базе података (чл. 16, 20, 21, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 116, 126, 131, 136. и 140);

2) у циљу прибављања имовинске користи за себе или другог противправно стави у промет или да у закуп примерке из става 1. овог члана, за које зна да су неовлашћено објављени, забележени или умножени (чл. 16, 20, 21, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 116, 126, 131, 136. и 140);

3) произведе, увезе, стави у промет, прода, да у закуп, рекламира у циљу продаје или давања у закуп или држи у комерцијалне сврхе уређаје који су превасходно конструисани, произведени или прилагођени да омогуће или олакшају заобилажење било које технолошке мере, или који немају другу значајнију сврху осим наведене (члан 208. став 1. тачка 3);

4) заобилази било коју технолошку меру или пружа или рекламира услуге којима се то омогућава или олакшава (члан 208. став 1. тачка 4);

5) уклони или измени електронску информацију о правима, или стави у промет, увезе, емитује или на други начин јавно саопшти ауторско дело или предмет сродноправне заштите са којег је електронска информација о правима неовлашћено уклоњена или измењена, и при том зна или има основа да зна да

тима подстиче, омогућује, олакшава или прикрива повреду ауторског права или сродног права (члан 208. став 1. тачка 5);

6) у својству власника грађевине изврши одређене измене на грађевини која представља материјализовани примерак дела архитектуре, а прераду дела није прво понудило аутору дела (члан 38);

7) организацији не достави или не достави у прописаном року, податке о називу предмета заштите, учесталости и обиму искоришћавања, као и о другим околностима које су релевантне за обрачун накнаде која се према тарифи плаћа (члан 39. став 7. и члан 187. ст. 2, 3, 4. и 5);

8) обавља послове колективног остваривања ауторског, односно сродних права без дозволе надлежног органа (члан 160. став 4).

За радње из става 1. овог члана казниће се за привредни преступ новчаном казном у износу од 50.000 до 200.000 динара и одговорно лице у привредном друштву или другом правном лицу.

Предмети извршења привредних преступа и предмети који су били употребљени за извршење привредног преступа из става 1. овог члана биће одузети, а предмети извршења привредних преступа биће и уништени.

Пресуда којом је учиниоцу изречена казна за привредни преступ из става 1. овог члана јавно се објављује.

Члан 216.

За радње из члана 215. став 1. тач. 1, 2, 3, 4, 5. и 7. овог закона казниће се за прекршај предузетник новчаном казном у износу од 50.000 до 500.000 динара.

За радњу из члана 215. став 1. тачка 6. овог закона казниће се за прекршај физичко лице новчаном казном у износу од 10.000 до 50.000 динара.

Предмети извршења прекршаја и предмети који су били употребљени за извршење прекршаја из ст. 1. и 2. овог члана биће одузети, а предмети извршења прекршаја биће и уништени.

Члан 217.

Казниће се за прекршај новчаном казном у износу од 100.000 до 1.000.000 динара привредно друштво или друго правно лице које:

1) без навођења имена аутора или интерпретатора или под другим именом у целини или делимично објави, изведе, представи, пренесе извођење или представљање или емитује туђе ауторско дело или искористи туђу интерпретацију (чл. 15. и 114. став 1. тачка 2);

2) без дозволе аутора измени или преради туђе ауторско дело или туђу снимљену интерпретацију (чл. 17, 31. и 114. став 1. тачка 3);

3) у својству галеристе или организатора јавне продаје оригинала ликовних дела, односно изворних рукописа у року од 30 дана од дана продаје примерка оригинала дела, односно рукописа не обавести аутора дела о имену и адреси продавца његовог дела, о имену и адреси новог власника дела и о цени по којој је дело продато или не плати аутору 3% износа од продајне цене дела (члан 35. став 1. и члан 36. ст. 1. и 2);

4) приликом уношења у евиденцију и депоновања код надлежног органа, ауторског дела или предмета заштите сродног права да неистинити или

прикрије прави податак о свом ауторском делу или предмету заштите сродног права (члан 202. став 4);

5) у својству издавача прода непродате примерке дела као стару хартију, а да их није претходно понудио аутору, односно његовом наследнику да их откупи (члан 81).

За радње из става 1. овог члана, казниће се за прекршај новчаном казном у износу од 10.000 до 50.000 динара и одговорно лице у привредном друштву или другом правном лицу.

За радње из става 1. овог члана, казниће се предузетник новчаном казном у износу од 10.000 до 200.000 динара.

За радње из става 1. тач. 4. и 5. овог члана, казниће се и физичко лице новчаном казном у износу од 10.000 до 50.000 динара.

Новчаном казном у износу од 10.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај физичко лице које у року од 30 дана од дана продаје примерка оригинала дела, односно рукописа не обавести аутора дела о имену и адреси купца и не плати износ од 3% од продајне цене (члан 35. став 1. и члан 36. став 2).

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 218.

Аутор, интерпретатор, произвођач фонограма, произвођач видеограма и произвођач емисије, чије је трајање права истекло до дана ступања на снагу овог закона не може тражити утврђивање права по овом закону.

Члан 219.

Постојеће организације за колективно остваривање ауторског и сродних права које су обављале послове остваривања ових права пре ступања на снагу овог закона, настављају са радом и после ступања на снагу овог закона.

Сви субјекти из става 1. овог члана дужни су да ускладе свој статусни облик и своје пословање са одредбама овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона. Ради усклађивања правне форме, постојеће организације су дужне да изврше пријаву уписа и промене правне форме у Регистар удружења и поднесу захтев за брисање из Регистра привредних субјеката у који су уписани.

Субјекти из става 1. овог члана дужни су да у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона објаве позив из члана 173. овог закона.

Члан 220.

Примена члана 29. став 2. овог закона, одлаже се до оснивања у Републици Србији одговарајуће организације за колективно остваривање права, а најкасније до дана приступања Републике Србије Европској унији.

Члан 221.

Потврђивањем Споразума о трговинским аспектима права интелектуалне својине, одредбе овог закона о заштити ауторског права, права интерпретатора, права произвођача фонограма и права произвођача емисија, изузев одредаба чл. 14. до 18. примењиваће се и на физичка и правна лица која су обухваћена одредбом члана 1. став 3. тог споразума.

Одредбе чл. 35. и 36. овог закона примењиваће се на лица која су држављани или имају пребивалиште у држави чланици Светске трговинске организације, само под условом реципроцитета.

Члан 222.

У року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона надлежни орган ће објавити позив из члана 194. став 2. овог закона, а најкасније по истеку 60 дана од дана објаве позива, руководилац надлежног органа ће предложити Влади кандидате за избор чланова Комисије и њихових заменика.

Влада ће именовати кандидате за председника и чланове Комисије као и њихове заменике у року од 30 дана од дана добијања предлога од надлежног органа.

У року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона надлежни орган ће предложити Влади листу техничких уређаја и предмета за које постоји обавеза плаћања посебне накнаде на основу члана 39. овог закона

Влада ће утврдити листу уређаја и предмета из члана 39. став 10. овог закона у року од 60 дана од дана добијања предлога од стране надлежног органа.

До утврђивања листе из става 4. овог члана, лица из члана 39. став 2. овог закона не плаћају накнаду за рачунаре, рачунарску опрему и компоненте, као и све врсте рачунарских меморија.

Члан 223.

Комисија је дужна да донесе Пословник о раду Комисије у року од 30 дана од дана образовања Комисије.

Члан 224.

Подзаконски прописи за извршење овог закона биће донети у року од 120 дана од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења подзаконских прописа предвиђених овим законом примењују се одредбе прописа донетих на основу Закона о ауторском и сродним правима („Службени лист СЦГ”, број 61/04), изузев одредаба које су у супротности са овим законом.

Члан 225.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе:

- 1) Закон о ауторском и сродним правима („Службени лист СЦГ”, број 61/04);
- 2) одредбе чл. 34, 35, 42, 43. и члана 44. став 1. тач. 1. и 3. Закона о посебним овлашћењима ради ефикасне заштите права интелектуалне својине („Службени гласник РС”, број 46/06).

Члан 226.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.